

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 34. — ŠTEV. 34.

NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 10, 1922. — PETEK, 10. FEBRUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

POLITIČNI SESTANEK DELAV. ORGANIZACIJ

Fredstavniki farmerskih in strokovnih organizacij pozvani na sestanek v Chicago.

Washington, D. C. 9. februarja. — Vodstvo 16 vodilnih unijsko-želarničarskih organizacij je poslalo poziv dvostotnim predstavnikom strokovnih unijskih, tako predstavnikom farmerskih organizacij, zastopnikom liberalnih političnih strank ter nekaterim posameznikom, naj se vdeležijo konference, ki b. se naj vršila dne 20. februarja v Chicago.

Svrha tega sestanka je, — da razpravljajo in sprejmejo osnovni program, ki bi osigural dobrobit vsem onim, ki dajejo v industrijah delo ter onim, ki v industrijah delajo.

V tem pozivu je med drugim tudi rečeno:

— Mi živimo v zemlji, ki je blagoslovljena z neizčrpnim bogastvom, v zemlji, ki mnogo več producira, kakor zahtevajo naše potrebe. Mi smo narod, inteligent in sposoben dovolj, da razvijemo ta svoja bogastva. V vsem tem izobilju, vidimo farmerje, ki karkoli iščejo težave svojim pridelkom, vidimo zaprte tvornice poleg milijonov brezposelnih delavcev, a poleg tega tudi milijone ljudi, ki iščejo in zahtevajo proizvodov teh zaprtih tovarn.

— Vse državljanske pravice, ki so ustavno zajamčene, so potepane od ljudi, ki imajo svoje privilegije. V zakonodajnih dvorinah se snujejo zakoni potlačevanja, in pred sodišči se morajo zagovarjati ljudje radi onih svobod, na katerih temelji je bila ustvarjena ta republika.

Med delavskimi organizacijami je opaziti veliko zadovoljstvo vsled ideje tega nameravanega sestanka.

KONEC NEMŠKE STAVKE ŽE LEZNIČARJEV.

Berlin, Nemčija, 7. februarja. Stavka železničarjev je bila preklicana. Komitej stavkarjev je obvestil pozno zvečer končanje, da se bodo ljudje vrnili pogojno na delo na temelju zagotovila vlade, da se ne bo poslužila represalij.

PROHIBICIJA JE ŽALOSTNA STVAR

Težke obdolžitve ameriškega kongresnika. — Zadnji dve leti sta bili podobni peklju.

Washington, D. C. 9. febr. — V Walter bolnišnici leži kongresnik Galivan iz Mass. težko bolan za influenco. Neglede na to je pa naperil s svoje bolniške postelje ester napad na ameriško prohibicijo in na izvedbo osemnajstega amandmanta. Izjavil je, da je postala prohibicija "žalostna komedija". Jako značilni so naslednji odstavki v njegovem govoru:

— Sedaj imamo že dve leti prohibicijo. Tekom tega časa smo pustili onim, ki so prohibicijo želeli, uganjati vse, kar se jim je ljubilo.

Imeli so moč, kakoršne ni še nikdar imel zastopnik kake moralne družabne ali gospodarske ideje. Zastražili jih je bil sprejet dostavek k ustavi, in na podlagi tega pristavka so bile izdane postavke, ki daleč presegajo ustavni amandment.

Za vzdrževanje prohibicije je potrebna cela armada špijonov in detektivov. Sedaj pa vprašam vse, če so se razmere izza uveljavljanja prohibicije obrnile kaj na boljše. Ne, zadnji dve leti sta bili leti pravega pekla. Take gospodarsko-socialne orgije ni še videl naš planet. Blaznost se nada bliže in postaja vedno slabša.

Zvezna mašinerija za izvedbo prohibicije je le peto kolo v vozu izvrševalne oblasti, ki moti delovanje ostalih koles.

Velika večina Amerikancev zna spoštovati postavbo. Ravno ista večina pa odločno nasprotuje prohibicijski postavi.

SMRT JE BOLJA KOT JEČA. — PRAVI INDIJSKI VODITELJ

London, Anglija, 10. februarja. — Neka brzojavka, ki je dospela v London iz Bombaja, pravi, da je indijski voditelj — Mahatma Gandhi izjavil, da mu je smrt okrog ljubša kot pa ječa. Pristavil je: Upam, da bi ves Gajaratov rod dal prednost taki smrti pred ječo.

Slika nam kaže umorjenega filmskega ravnatelja Williama Taylorja in znano kino-igralko Mabel Normand, ki je imela ljubavno razmerje z umorjenim. Na sliki vidite Taylorja v gozdu, ko vodi slikanje nekega filma. O nadaljnjih razvežjih poročamo na drugem mestu.

LAHI ŠE NIMAJO SVOJEGA KABINETA

Klerikalci in demokrate se ne morejo zediniti. — Priprave za konferenco v Genovi.

Rim, Italija, 9. februarja. — Novi italijanski ministri predsednik Orlando si je na vse načine prizadeval stvoriti nov kabinet. Kot pa kaže, so bila vsa njegova prizadevanja brezuspešna.

Sprva je hotel napraviti sporazum med demokracijo in klerikalci, pa se je vse zvoledelo.

Zastopnikom desnice je rekel, da bo vlada, katero bo on stvoril, nasledovala politiko narodne koncentracije.

Orlando se je posvetoval tudi s socialisti.

Socialisti zahtevajo takojšnjo revizijo versailleke mirovne pogodbe, nestransko notranjo politiko ter vzdržanje obstoječega volilnega sistema.

Orlando je odvrnil, da jim bo ugodil, kar se prvih dveh točk tiče, da pa glede tretje zaenkrat še ne more razpravljati.

Genova, Italija, 9. februarja. — Kljub padcu Bonomijskega kabineta se predpriprave za finančno konferenco v Genovi ustrajno vrše.

Prefekt Poggi je že pripravil prostor za tisoč delegatov in sedemsto časnikarskih poročevalcev.

Konferenca se bo vršila v stari kraljevi palači.

MAVRI SO ZAŽGALI VAS V MAROKU.

Madrid, Španija, 9. februarja. Neka oficijelna brzojavka naznaja, da so ustaški Mavri zažgali vas Aduar v Maroku.

Ko je izbruhnil požar, so pobegnili Španci v špansko cono.

FRANCIJA HOČE PLAČATI SVOJE DOLGOVE S ŠAMPANJCEM.

Pariz, Francija, 9. februarja. — Francija bi rada imela dovoljenje, da bi plačala svoj dolg Združenim državam s šampanjcem, pa ji je prohibicijska postava na poti.

NOVA IZNAJDBA SE JE OBNESLA

Poskusni polet z letalom, ki se dvigalo navpično v zrak, je sijajno uspel.

London, Anglija, 9. februarja. — Včeraj se preizkusili na nekem letališču v Londonu helikopter Louis Brenmana. Helikopter je aeroplan ali letalo, ki se dvigne z zemlje brez zaleta vertikalno v zrak ter lahko na istem mestu, kjer se je dvignil, tudi pristane.

Na helikopterju, katerega so včeraj preizkusili in ki tehtal je preko ene tone, se je nahajal pilot, 255 funtov posebne teže in velika zaloga goriva. Poskus s tem letalom je bil strogo tajen.

Glasom Brenmanove izjave, je ta eksperiment dokazal, da more helikopter nositi še veliko večje teže.

Jaz sem popolnoma zadovoljen, — je dejal. — Helikopterju je uspeh zagotovljen. Ko se bo priredil tekoni naslednjih dveh tednov nov polet s helikopterjem sem prepričan, da se bo ta pole še bolj obnesel kot prvi. Za sedaj pa je konstrukcija stroja še tajnost.

NOVA PLAČILNA LESTVICA ZA UNITED MINE WORKERS.

Indianapolis, Indiana, 9. febr. Poseben odbor U. M. W. je začel sestavljati novo plačilno lestvico, ki bo predložila posebni majnarski konvenciji, ki bo pričela prihodnji teden tukaj zborovati.

Nova lestvica se tiče vseh premagarjev, zaposlenih pri kopanju mehkega premoga.

TUKAJ JE RODOŠ, TUKAJ PLEŠI.

Znani newyorški prohibicijski petelin Anderson, kateremu plačje Antisalonka liga po deset tisoč dolarjev na leto za njegovo bescikanje in napadanje ljudi, ki mu niso nič mari, ima priliko, da nastopi kot aktiven prohibicijski uradnik s plačo \$4000 na leto, kajti ponudilo se mu je službo pomožnega prohibicijskega ravnatelja. Anderson pa je ponudbo hvaležno odklonil, ker mu je sedanja ljubša.

ANGLIJA NAMERAVA ZAPRETI GANDHIJA

Indija naj postane dominij, toda ne takoj, pač pa potem počasneje razvoja. — Demonstracije.

London, Anglija, 9. februarja. Takajšnji časopis "Daily Sketch" je izvedel baje iz zanesljivega vira, da je zapovedala angleška vlada aretirati indijskega narodnega voditelja, Gandhija.

Tajnik za Indijo, E. S. Montagu, je imel tukaj jako značilen zovor, v katerem je rekel med drugim tudi naslednje:

— Mi smo za samovlado Indije. Zaenkrat pa Indija še ni zrela za kaj takega. Treba je še dolgotrajnega razvoja, gospodarskega in političnega. Zaenkrat moromo odločno nastopiti proti vsakemu, ki se protivi postavi.

London, Anglija, 10. februarja. V Tirunamalai so se vršile velike demonstracije. Vsega skupaj se jih je vdeležilo nad deset tisoč oseb.

Angleška policija je streljala na demonstrante ter usmrtila tri osebe in osem ranila.

Položaj v okrajih, ki leže severovzhodno od Madrasa, se je jako poslabšal.

Neprestano se vrše demonstracije, katerih se tudi ženske vdeležujejo.

BOLJŠEVIKI POŠILJAJO NA TONE ZLATA V AMERIKO.

Stockholm, Švedska, 9. febr. — Danes je dospelo sem iz Revala nad 50 ton ruskega zlata. Zlato je v prvi vrsti namenjeno za Ameriko.

ROJAKI, NAROČAJTE "SLO VENSKO-AMERIKANSKI KOLENDAR"

Te zanimive knjige imamo že malo v zalogi. V njih so najboljši članki za sodobne razmere. Kalendar stane s poštnino vred 40 centov. Vsak, kdor ga je naročil, je bil knjigm zadovoljen. Na delo, dokler je čas.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City.

VELIKANSKI NAPREDEK MODERNE TEHNIKE

Profesor Rota je iznašel novo naravno silo, o kateri trdi, da bo zrevolucionirala svet.

London, Anglija, 10. februarja. — Iznajdba, ki bo zrevolucionirala svet!

Tako je izjavil mlad, dozdaj skoraj nepoznan učenjak, profesor L. V. Rota, ki pravi, da je odkril skrivnost takozvanega teluricijskega električnega toka.

S pomočjo svoje iznajdbe, pravi profesor, — je mogoče uničiti vsako bojno ladjo v vsakem trenutku, kakor hitro da vlada tozadevni ukaz.

Moja iznajdba bo koristila človeštvu, ker bo pospešila hitrost transportacije in potovanja, najsi bo v zraku, na morju ali na zemlji.

Tako se bo na primer lahko poslalo preko Atlantika v stroju na zraku tiskarstvo blaga, ne da bi bila potrebna na stroju navzočnost pilota ali kakega drugega človeka. In ta stroj bi letel po zraku s pomočjo svoje iznajdbe do 400 milj na uro. Zračno letalo bi se dvignilo horizontalno do poljubne višine, nato letelo v svojo smer ter nato lahko in varno pristalo natančno na mestu, katero bi se vnaprej označilo.

Brezžične brzojavke bodo s pomočjo moje iznajdbe dosegle vsako daljavo ter bodo zavarovane pred vsimi konfuzijami znešnjave ter bodo absolutno privatne, kakor je privaten pogovor med dvema osebama na telefonu.

Naravno in značaj vseh mineralov in vsega olja, kar ga je v zemlji, se bo lahko označilo s pomočjo moje iznajdbe, in to brez posebnega truda ali stroškov.

Ta teluricijska sila, ki bo šivala po zraku, bo dala stanovalcem v hišah sijajnejšo in boljše razsvetljavo kakor so jo kdaj pričakovali.

O eksistenci te teluricijske sile, ki izhaja iz zemlje (odtod tudi njeno ime), so prepričani tudi drugi učenjaki.

PET OSEB ZASLIŠANIH ZA STRAN UMORA RAVNATELJA TAYLORJA.

Los Angeles, Cal., 9. februarja. Danes je bilo zaslišanih pet oseb, o katerih sumi državno pravdnštvo, da jim je nekaj znanega o umoru kinematografskega ravnatelja Taylorja.

Veliko senzacijo je povzročil detektivski stotnik Adams, ki je rekel:

Jaz ne verujem, da je Mabel Normand umorila Taylorja. Ne rečem pa, da ni bila ona vzrok njegove smrti. Umoril ga je najbrže iz ljubosumnosti kak človek, ki je bil vanjo zaljubljen.

V Taylorjevi zapuščini so dobili vsa pisma, ki jih je pisala igralka Normand.

Pisma so bila skrita v star ribiški škorenj.

S STROJNO PUŠKO PROTI ŠTRAJKARJEM.

Yorkville, O. 9. februarja. — Tekom večerajšnjih nemirov, ki so se odigravali pred tovarno Wheeling Steel Corporation v Yorkville, je bila ena oseba ubita in več ranjenih. Tovarna, ki je bila vsled stavke delavstva zaprta iz za julija meseca lanskega leta, je pričela v terek zopet obratovati.

Poroča se, da se je zbrala pred tovarno množica, ki je šla pred to tisoč stavkarjev, nakar so napadli nekega stavkozaga, ko je šel iz tovarne. Na štrajkarje so pričeli potem streljati s strojno puško.

Ubiti mož je Elmer Cox ter je oženjen. Preje je bil zaposlen v omenjeni tovarni.

SKRIVNOSTEN UMOR V NEW JERSEY

Italijan Cordona in 17letna žena Mrs. Lagura, najdena ustreljena v stanovanju.

Eliza Beth, N. J., 9. februarja. — Poltija si prizadeva, da bi razkrila tajnost skrivnostnega umora 17-letne Mrs. Josephine Lagura ter Rafaela Cordona, katera so našli ležati na tleh stanovanja Mrs. Lagura.

Ko je prispela na lice mesta poltija, je bila mlada ženska še vedno pri življenju, dasi je bila ranjena z dvema krogelama v prsi. Prepeljali so jo v bolnico, kjer pa je kmalu umrla.

Cordona je umrl še predno je dospela policija, zadet od treh krogel.

Kmalu nato, ko je bil odkrit umor, je stopil v stanovanje Joseph Lagura, mož ustreljene mlade žene. Ko je izvedel o stvari, je postal histeričen. Policija ga je zaprla kot glavnega prič.

Nekaj dečkov, ki so šli mimo hiše, je slišalo strelje, nakar so takoj telefonirali policiji.

Detektivom se dozda še ni posrečilo, da bi izvedeli za kake podrobnosti o ustreljenem Cordoni. Za njegov naslov ne vedo, sosedje Mrs. Lagura pa pravijo, da ga še niso nikoli videli v sosesčini.

Tudi o vzrokih umora ne more policija ničesar dognati. Policija je mnenja, da Cordona sam ne bi bil mogel oddati toliko streljev, ker bi mu prej zmanjkalo moči.

INFLUENZA SE ŠIRI Z VELIKO NAGLICO.

Uniontown, Pa. 10. februarja. — Tukajšnji zdravstveni urad je izdal danes poročilo, da je v tem mestu zbolelo za influenco okoli desetisoč oseb, to je polovico vsakega prebivalstva. Situacija je naravnost obupna, in če se ne bo uvedlo drastičnih odredb, bo prebivalstvo celga mesta obbolelo.

GENERAL DE WET JE BIL POKOPAN KOT JUNAK.

London, Anglija, 9. februarja. Včeraj so pokopali v Bloomfonteinu generala Kristjena De Weta. Razen velike množice domačinov so se vdeležile pogreba tudi angleške oblasti.

Na grobu je govoril ministrski predsednik general Smuts.

Pošiljatelj denarja na znanje.

Pri kr. poštnem čekovnem uradu v Ljubljani smo izposlovali, da dobimo vbočice za vsako našo nakazilo izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca ali njegovega pooblaščenca.

Sporazumno s tem ne bomo naprej več razpošljali dosedaj običajnih obvestil z označbo dneva, ko je bil odposlan denar iz Ljubljane na zadnjo pošto. Mesto teh obvestil bomo poslali za vsako denarno pošiljatev, ki smo jo prejeli dne 5. decembra 1921 ali kasneje, izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca oziroma njegovega pooblaščenca.

Te vrste potrdila pa prihajajo večkrat le počasi z zadnjih pošt nazaj v urad čekovnega urada v Ljubljani, kjer se zbirajo in šele nato odpošljejo v meriko; radi tega ter drugih možnih zamud nam bo mogoče razposlati potrdila šele v približno osmih tednih od dneva, ko smo izdali prejeto potrdilo. Denar pa bo neglede na to izplačan tako hitro in pod istimi pogoji kot do sedaj.

Spoštovanjem
Frank Sakser State Bank.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nižji ceni, sanceljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačila "K. poštini letovni urad"

in "Jadranske banke" v Ljubljani:

300 kron \$ 1.20 1,000 kron \$ 3.90

400 kron \$ 1.60 5,000 kron \$19.00

500 kron \$ 2.00 10,000 kron \$37.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in telegrafe v Jugoslaviji je sedaj mogoče tem nakazovalni smeski potom pošte odinole v dinarjih; za vsake štiri krome bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in kromo ostane torej neizmenjeno.

Italija in zasledeno ozemlje:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačila "Jadranske banke" v

Trstu:

50 lir \$ 2.90 500 lir \$26.00

100 lir \$ 5.40 1000 lir \$51.00

300 lir \$15.60

Nemška Avstrija:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačila "Adriatično Bank" na

Duraju:

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo

amerikanske dolarje. Naša pristojbina za vsako posamezno nakazilo do

\$10.— znaša 50 centov; od \$10.— do \$50.— po \$1.—; in za večja na-

kazila po 2 centa od dolarja.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-čekte in pošljemo ame-

riške dolarje v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakov-

no; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni letnega čez kot nam pošilja denar dovoje v roku.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podruž-

nic imamo najpomembnejšo javnoobno pogodbo, ki bode veljale ka-

risti za one, ki se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je pošiljati najbolje po Domestic Money Order, ali po

New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Astor-Trust)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Published and Published by
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" is a weekly news and opinion magazine.
It is published every Sunday and Holiday.
Subscription price \$2.00 per year in advance.
Single copies 10 cents.
Advertising rates on application.

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published Every Sunday and Holiday.
Subscription price \$2.00 per year in advance.
Single copies 10 cents.
Advertising rates on application.

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

Iz Slovenije.

Nesreče in nesode.

Seдемletni Karel Staré, sin mizarja iz Vodmata, se je igral z drugimi otroci skrivnice. Da bi se boljše skrili, je zlezel za nekovo "trugo", ki je bila naslonjena na zid. Ta pa se je pri tem premaknila, podrla fantička nati in ga poškodovala na glavi in na prsih.

Tomaž Cvetko, ključavničarski pomočnik pri trdni Waibl v Slatini, je prišel v Ljubljano, kjer je delal železo. Pri delu mu je odletel železni drobec z veliko silo v levo oko in ga ranil.

Razsani je padel Franc Čampa iz Kota, ko je peljal iz gozda drva. Pri padcu si je zlomil roko.

Med cigani.

Župan v Kogu nad Srednjem je obiskal svoje samotno in neobljeno posestvo tik ob mednarodni meji. Pravili so mu, da so si tam kaj rekvirirali stanovanje hrvaški cigani. S puško oboroženo je prišel župan z večjim številom spremljevalcev na svoje posestvo. V praznem hlevu je našel žrjavič ter lonce filža ob njem. Ko so odprli svinjski hlev, je prišel prvi dan mlad, kosmat in raztrgan mož, v katerem so kimali spoznati domačina, katerega so že dalj časa pogrešali. Ta "cigan" je bil bivši trgovski pomočnik in podnarednik, ki je pred enim letom zapustil svojo četo v Mariboru in se pridružil ciganskim tolpi. Postal je pustolovec. Njegova mati, ki živi v bližini, ni vedela zanj. "Cigan" je izročen vojaški oblasti.

Trgovska tiskarna.

Ljubljanski trgovci, med njimi Jelačin, Šarabon, Stupica in Dragotin Heibar, so ustanovili delniško družbo, katere namen je, postaviti trgovsko tiskarno. Poslovanje te nove tiskarne v Gregorčičevi ulici je že dozdano.

Izpremembra posesti.

Trgovsko hišo g. Sreča na Aleksandrovi cesti v Mariboru je kupil Andrej Oset, doslej gostilničar v hotelu "Beograd" v Slovenjgradcu. Hotel "Beograd" v Slovenjgradu pa je prevzela gospodična Julija Urbane.

Obsodba zaradi žaljenja časti.

Iz Gorji pri Bledu poročajo: Zadnje dni je bil obsojen pred občinskim sodiščem Jakob Jan, bivši poverjenik in bivši župan, na 200 kron globe, in sicer zaradi žaljenja časti. Jakob Jan je dejal namreč o sedanjem županu, ki je bil izvoljen tudi z njegovim glasom, da "je treba take župane, kakor je sedanjí osel, suniti v rit". Vsa čast bivšemu poverjeniku, da tako lepo govori.

Vsa računanja v dinarjih.

Državni finančni odbor je sprejel predlog social-demokratskega poslana dr. Milana Koruna, Slovenca, da se od 1. januarja v celi državi vrše vsa drž. računanja in polaganja računov v dinarji.

Anketa o ustanovitvi sladkorne tovarne.

Ankete o ustanovitvi sladkorne tovarne za Hrvaško in Slovenijo, ki se je vršila v Zagrebu, so se udeležili predstojniki oziroma poslanci posamičnih oddelkov pokrajinske oblasti v Zagrebu, zastopniki pokrajinske oblasti za Slovenijo, zastopniki gospodarskega društva za Hrvaško in Slovenijo ter mnogi veleposelniki in kmetje. Referate so imeli: dr. Dimnik iz Krškega o dosedanjem delu za ustanovitev sladkorne tovarne za Hrvaško in Slovenijo, vseučilišni profesor kemijske tehnologije dr. Viktor Koudelka o tehniških vprašanjih nameravane podvzetja, vseučilišni profesor za gospodarsko upravo dr. Oton Frančič o ekonomskih vprašanjih sladkorne tovarne. Referenti in drugi govorniki, ki so posegli v debato, so poudarjali nujno potrebo, da se čimprej ustanovi sladkorna tovarna, pa tudi težkoče, s katerimi je združena ustanovitev tako velikega podjetja. Od več strani se je ugovarjalo, da je boljše, da se spopolnijo obstoječe sladkorne tovarne v Vojvodini, kjer so za to najboljše pogoji. Velika večina zborovalcev je bila mnenja, da zahtevajo narodno-gospodarske in državne koristi, da se ustanovi sladkorna tovarna za Hrvaško in Slovenijo ter da je treba industrializirati zlasti Hrvaško in

Slovenijo, ki v normalnih časih ne bi mogla uspešno konkurirati z ekstenzivnim gospodarstvom vzhodnih pokrajin, ter da je treba že vnaprej v zaščito hrvaškega in slovenskega kmeta ustanoviti sladkorno industrijo, ki bo navajala naše kmete k intenzivnemu obdelovanju zemlje in jim s tem pomogla do višje kulture zemlje in boljšega položaja. Po mnenju vseučil. prof. dr. Frančiča bi bilo za veliko sladkorno tovarno, v kateri bi se predelalo dnevno 7000 metriskih stotov sladkorne pese, letno 6000 o. ralov površine. Nadzornik agrarne direkcije v Zagrebu, Hribar, je bil mnenja, da bi mogli že samo člani gospodarskega društva za Hrvaško in Slovenijo, katerih je 70.000, pridelati zadosti pese za tako veliko tovarno. Načelnik agrarne direkcije, Subotić, je izrazil mnenje, da se bo uredila agrarna reforma, da bodo mogli tudi veleposelniki sodelovati pri tako važnem narodno-gospodarskem podjetju. Anketa je končno sklenila, da se sestavi komisija strokovnjakov, ki bo proučila vse pogoje glede površine zemlje, dohave denarnih sredstev, rentabilnosti itd. Ker je pa skoraj z gotovostjo računati na to, da so vsi pogoji za ustanovitev velike sladkorne tovarne za Hrvaško in Slovenijo podani, se je izvolil tudi pripravljalni odbor, in sicer: dr. Kristof, ravnatelj agrarne direkcije v Zagrebu, dr. Oton Frančič, vseučil. prof. in ravnatelj gospodarskega društva za Hrvaško in Slovenijo, Rauer, posestnik, Kastel in M. Rupčić, vlastinstvo, Vinice, dr. Subotić, načelnik agrarne direkcije za Hrvaško in Slovenijo v Zagrebu, dr. Vuchetič, vlastinstvo Martjanec, dr. Dimnik, odvornik v Krškem, Dragotin Hribar, predsednik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani, Franjo Malasek, strokovni učitelj na Graju pri Novem mestu. V ožjem odboru sta za Hrvaško dr. Koudelka, za Slovenijo Dimnik.

Kraljev lovski plen.

Oba divja kozla, ki ju je ustrelil kralj Aleksander v Districu, so prepeljali v Ljubljano. Oba ustreljena divja kozla sta bila prav lepa eksmplarja. Po kraljevi želji pripravljajo in nagajajo oprsje večjega divjega kozla, a manjšega samo glavo, da se potem odpošlje ta kralju, ki ju bo čuval v spomin na svoj prvi lov v Sloveniji.

Poroke.

V Mariboru se je poročil inženjer Ljuboslav Petrovič, šef strojne delavnice državnega posestva Belje, z gđ. Vido Smerdeljevo, učiteljico iz Ljubljane. — Ravno tam sta se poročila gđ. Lenči Škerl, iz Ljubljane in Rado Leonard, trgovec v Mariboru.

Obsojen komunist.

Pred mariborskim sodiščem je bil na podlagi zakona o zaščiti države obsojen Pavel Kern, ki je obkoroški meji razdal komunistične letake, na 6 tednov ječe.

Nezvest sluga.

Pred tedni je bil v Ljubljani aretiran Franc Ferlež iz Žetala na Štajerskem, ker je brez dela postal po vlicah. Policija je kmalu dognala, da je aretiraneec identičen z bivšim kolodvorskim slugo Ferležem, ki je poverljiv nad 15 tisoč kron uradnega denarja, katerega je na podlagi ponarejenih potobnih sprejel kot odškodnino za železniške pošiljke, ki so se izgubile, ali pa poškodovale. Ferlež, ki je goljufijo priznal, je bil zdaj obsojen na 4 mesece ječe.

Požar pri Sv. Marjeti.

Požar je popolnoma vpepelil gospodarsko poslopje posestnice Marije Lininger. Obstojala je tudi nevarnost za sosedna poslopja, a se je gasilec s težkim naporom posrečilo ogenj lokalizirati.

Nesreča v rudniku.

Ivanu Tomšetu, rudarju v Zagorju, se je med delom v rovu vdrl strop in ga zasul. Sreča v nesreči je bila, da so to takoj zapazili njegovi tovariši ter mu prišli na pomoč. Žalibog zborovalcev je bila mnenja, da je dobil Tomše smrtonosno poškodbo na spodnjem delu živca in v križu. Prepeljali so ga takoj v ljubljansko bolnišnico. Uvedena je tudi preiskava, koga za dene krivda na nesreči.

Peter Zgaga

Od vladnih in državnih oblasti dobivamo neprestano razne darove. Zadnja leta je posebno vtemeljena navada, da nas oblagodare z najraznovrstnejšimi prazniki. Takole imamo nanimer "dan premirja", "teden čistobe", "teden varčnosti" itd. Teden, ki ga sedaj preživljamo, se imenuje "teden smeha".

Postavno sicer ta praznik še ni določen, toda oblaži nam toplo priporočajo, naj se krohotamo in naj pozabimo vse vsakdanje težave.

Zatorej, dragi rojak:

Oh, smej se, duša, smej in smej! Ta teden je ves teden smeha.

Čeprav je smeh v teh dneh pregreha,

le smej se, duša, smej in smej!

Gospoda, ki postave dela, je zakon takle naredila, in ga je javno razglasila, da smej se vsak, ki nima dela.

In če zaslužka nimaš, smej se, če nimaš kruha, se krohoči — prezebel ves, nikdar ne joči, če nimaš kolna, s smehom grej se!

Ko pridejo po davek k tebi, češ, zdaj zapadi so računni, jih rahlo taji med rebra sumi in smeh v torbo jim telebi!

Marsikateri mladi fant gre danes danjši samo zato na ples, da ljudem svojo kratko kisljo pokaže.

Sahara bi bila najidealnejši prostor na svetu, če bi bila tako "suha" kot so Združene države.

V nekaterih slučajih je lepota odvisna samo od debeline pavdra in barve, ki jo ima dekle na obrazu.

V Ljubljani izhaja list "Jutro", ki je prišel na jako originalno idejo. Precej visoko nagrado je razpisal za najlepši odgovor na vprašanje: "Kaj je Jugoslaviji najbolj potrebno?"

Odgovori so začeli prihajati. Veliko jih je in so več ali manj zanimivi.

Tako je pisal nekdo, da bi bilo Jugoslaviji najbolj potrebno, če bi vlada kastrirala vse komuniste.

Neka gorenska panca je drugačen nazor. Piše in pravi: Za Jugoslavijo bi bilo najbolj potrebno, da bi se možki samo za tri leta ženili.

In sramežljivo pristavlja: Tako bi že vsaj vse na vrsto prišle.

Po mojem mnenju bi bilo za Jugoslavijo najbolj potrebno točno izpolnjevanje staroslavne gesla:

"Prazne čaše, srea puna, manje riječi, više čina, čuda bit' će opet sretna, ljepa naša domovina...."

In še en predlog imam in ta se glasi:

Proč s tistimi, ki preveč z Avstrijo simpatizirajo in proč z vsemi, ki so preveč Srbiji prodani. Na ta način bi ostala pešiča ljudi. Če bi tole pešiče dobil v šolo pravi Jugoslovanci ter jo vzgajali in vzgojili, bi bil zadan dober temelj lepi bodočnosti jugoslovanskega naroda.

Jugoslavanska
Ustanovljena 1. 1898

Katol. Zednota
Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOJIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lezala, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nezplačanih smrti: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Perolni odbor.
LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravnični odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERILE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARG, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne posredstvo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika potnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišča spričeval naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Jugoslavanska Katoliška Zednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Depisi

Meadowlands, Pa.

Ze je nekaj časa minilo, odkar ni bilo nobenega poročila iz naše nasebine. Kaj je vzrok, ni mi znano, le toliko vem, da se vsak težko pripravi k pisavi.

Mogoče bi katerega zanimalo, kako in kaj delamo tukaj, pa mi na kratko povem, da eni delajo malo, drugi pa nič, to je, da delavske razmere so za nič. To stanje traja že več kot leto dni ter se ne ve, kdaj se bodo te razmere izboljšale.

Zdaj, ko se bliža predpust, so se začeli naši pečlarji bolj zanimati za boljše polovice in tako so začeli skakati v zakonski stan. Tako smo imeli zadnji teden dve cheeri. Kdo se je poročil, ve vsakdo, kdo je bil tega veselja deležen, tisti pa, ki ne ve, kdo se je poročil, zakaj ni prišel pogledat? Vem, da bi bil zadovoljen in vesel kakor sem bil jaz, ker je bilo vsega dosti. Kakor sem slišal, homo imeli v bližnji bodočnosti zopet eno poroko. Če bo res, ne vem, mišlim, da bo treba zopet pogledati, da se prepričam na lastne oči.

Tukajšnja slovenska in hrvaška društva bodo priredila skupno veselico v prid ruskim sirotam. Veljela se bo vršila v soboto dne 11. februarja v Lion dvorani na Meadowlands. Ker je vstopnina le 50c, upam, da pride vse od blizu in daleč, da se zopet enkrat razveselimo skupaj in pozabimo na tiste slabe čase. Za zgradbo in druge potrebne stvari bo skrbel za to izvoljeni odbor. Na veselo svidenje 11. februarja!

Andrej Gruden

Barberton, Ohio.

V naši nasebini se naš narod prav pridno giblje na vse strani. Pred par tedni je naša nasebina dobila slovenskega duhovnika Rev. Stefanica.

Naš Slov. Dramatični Klub bo v soboto 25. februarja priredil nad vse zanimivo igro "Moč uni-

OGLAS.

Podpisani naznanjam, da nisem več plačnik za mojo ženo Anno Starič, ako bi slučajno zahtevala na moje ime kake stvari. Joseph Starič, 1856 W. 22. St. Chicago, Ill. (10.11.32)

NAZNANILO.

Rojakom v Conemaugh, Pa., in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. JOŽE ČERNE

ter ga vsem toplo priporočamo. Uprava Glasa Naroda.

Znižanje cene za 40%.

Najnovjša 14K. čisto zlata — ZAPESTNA URA

za žene in dekleta, na 15 ruby fino kolesje, do- bito danes za \$29.50 pri **IVAN PAJK,** 24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Zrno do zrna - pogača,

Kamen do kamna - palača!

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnjega 4% na "special interest account", (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi tondri. Driavno nadzorstvo!

FRANK SAKSER STATE BANK

glavno zastopstvo Jadranske Banke

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zakaj si nihče ne upa aretirati princezinje Elizabete.

Vnučinja bivšega avstrijskega cesarja Franc Jožefa je pognala z bičem sodnijske uradnike, ki so prišli, da ji odvzamejo otroke in razentega ima tudi čedno navado streljati na ljudi, ki se drznejo zasledovati jo.

Nobena stvar ni bolj značilna za izpremenjene razmere v evropskih kraljevskih družinah, kot je divje in brezobzirno obnašanje princezinje Windischgrätz, ki je bila preje nadvojvodinja Elizabeta, hčerka Rudolfa in vnučinja cesarja Franca Jožefa.

Princezinja se postavlja ravno sedaj po robu poveljem avstrijskih sodišč in sicer s pomočjo revolucionarjev, ki so začasno stopili na stran članov prejšnje avstrijske cesarske rodbine radi slikovitosti in brezobzirnega odpora princezinje proti postavnim oblastim.

V drugih časih bi se princezinja tudi uprla sodiščem, a na bolj dostojanstven način ter s pomočjo drugih zaveznikov.

Pred kratkim je vložil priče, njen mož, tožbo za ločitev od svoje žene, bivše princezinje, česar bi se gotovo ne drznili storiti v prejšnjih časih. Priče sam ni na posebno dobrem glasu in tudi ne posebno moralnega značaja, a ravno sedaj izgleda še pošten v primeri s svojo trdovratno ženo.

Princ in princezinja sta živela prav do konca vojne v bližini nekake avstrijske vojaške pristanišča v Jadranskem morju. Princezinja je bila zelo priljubljena med mornariškimi častniki, katere je mnogokrat zabavala v svoji vili. V tožbi za ločitev je navedla priče več kot dvajset mornarjev, ki naj bi pričali o rferi njegove žene z mornariškimi oficirji. Na prošnjo prince se je vršila obravnava tajno. Večina informacij, tikajočih se te zadeve, je prišla od princezinje same, a njeni sovražniki pravijo, da bi dale povedi, katere so pripovedovali mornarji, povod še za večje število ločitev. V sodišču in izven sodišča je princezinja odločno zanimala vsako trditve prince.

— Ta človek je nesramen lažnjivec, — je rekla skupini poročevalcev. — Treba bi bilo bičati ga ter potopiti v ribniku.

Princ, ki se je bal, da bo mogoče izvedla svojo nakano, je zbežal s poročilci. Sodišče je ugodilo njegovi prošnji ter mu poverilo varstvo štirih otrok para. — prince Franca Jožefa, starega 16 let, — prince Ernesta in Rudolfa in princezinjo Stefanijo, staro dvanaest let.

Princezinja je bila dobro pripravljena za to odločitev sodišča. Umaknila se je s svojimi štirimi otroci na majhen grad, katerega ima v bližini Dunajskega novega mesta, nekod svetovnega industrijskega kraja v bližini Dunaja. To mesto se nahaja v rokah komunistov, ki se ne brigajo za bolj zračno republikansko vladno na Dunaju.

Ko je prišel z Dunaja sodnijski uradnik, da predloži princezinji odločitev sodišča ter odvzede otroke, ga je sprejela pri glavnih vratih svojega gradu ter mu rekla, naj se izmuzi.

Princezinja je visoka, lepa in močna ženska, ki se rada peča z vsakovrstnimi športi na prostem. Ponavadi nosi seboj pasji bič, katerega da okusiti vsakemu, ki si drzne nasprotovati njenim željam in poveljem.

— Vrnite se k onim lopovom, ki so vas poslali, da ukradete materi otroke, je vzkliknila princezinja. — Povejte jim tudi, da bom zbežala vsakega, ki bi si drznil priti sem.

Uradnik je odšel, ne da bi izvršil dano mu povelje. Par dni pozneje je dunajsko sodišče na zahtevo prince in njegovih odvetnikov poslalo štiri sodnijske uradnike, da izvedejo povelje ter vzamajo materi otroke.

Med tem časom pa so čuli politični voditelji in prebivalci Dunajskega novega mesta o celi zadevi ter dali izraza svojim simpatijam do princezinje, kajti bili so na strani vsakega, ki je bil proti vladni na Dunaju. Ker se imeli le malo drugega dela, so ti domoljubni stvorili komitej, ki naj bi pomagal princezinji v njenem boju proti dunajskim oblastim.

Prišli so odposlani štirje dunajski uradniki ter potrkali na glavna vrata gradu. Izjavili so da bodo vdrli v grad, če jih ne bodo prostovoljno pustili noter. Tedaj pa so se vrata odprla in ven je prihitela princezinja, s pasjim bičem v roki.

— Proč, vi vlomilci! — je zakričala ter udarila z bičem uradnika, ki je stal najbližje. — Vrnite se k svojim gospodarjem, ki nimajo nobenega respekta do ženske časti in pravice matere ter jim povejte, kaj sem storila.

To je bil signal za krajevni komitej revolucionarjev, ki so začeli izven gradu v zasedi. Planili so po uradnikih ter jih potisnili od gradu.

— Najeti lopovi! Odvajajte otroke! — so se glasili najmilejši izrazi, katerih so se posluževali pri tem. Odvečilo so uradnike nazaj na železniško postajo, jih obmetavali medtem s smrtonosnimi jajci in drugimi stvarmi, ki so postale nezahtevne, kljub veliki draginji in pomanjkanju.

S tem se je končala zadeva, in sicer za enkrat s popolno zmago princezinje. Dunajsko sodišče ni imelo na razpolago toliko sile, da bi moglo kljubovati prebivalstvu Dunajskega novega mesta.

Treba je navesti par stvari, da se pojasni, kako važna oseba je bila nekoč ta princezinja. Bila je edino dete avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa, ki je na tako tragičen in misteriozen način končal svoje življenje v Meyerlingu. Če bi ne bilo gotove postave, ki je izključevala ženske od prestola v Avstriji, bi postala Elizabeta cesarica.

Bila je najbolj priljubljena unukinja starega cesarja Franca Jožefa, in nobene stvari ni bilo na svetu, katero bi ji mogel zanižati. Razentega pa je bila tudi v ožjem sorodstvu z nadaljnjim kraljem, kajti z materne strani je bila unukinja starega belgijskega kralja Leopolda. Številni opazovalci pravijo, da je podedovala po njem svoj arogantni značaj.

Ko je bila živahna deklica v starosti osemnajstih let, se je na smrt zaljubila v mladega prince Otona iz družine Windischgrätz. Bil je to eden najlepših in najdrzejših članov ponosne avstrijske aristokracije. Pripadal je starodavni družini, ki je uživala pred pravice vladarskih hiš, a dejanski ni bilo nobene resnične enakosti med tako knežjo družino in močeno cesarsko hišo Habsburžanov, kaj je obstojala pred izbruhom vojne.

Mlada nadvojvodinja se je zaljubila v prince, ko ga je prvi-

krat videla na nekem dvornem plesu. Obstajala je navada, da je moral ena izmed cesarskih princezinj prva vprašati katerega navzočega moškega za ples in tako povabilo je bilo dovoljeno le enkrat. Nadvojvodinja Elizabeta naj bi prva naprosila princea Windischgrätz za ples, a kneževski ča je trikrat naprosila, naj plesajo njo, kar je bilo proti pravili.

Princ je bil v onem času zaroben, in njegova zaročenka, noka mlada grofica, je bila navzoča na dotičnem plesu. Ko je videla, — kaj se je zgodilo, je odšla hitro domov, a to ni niti malo vzmirljivo nadvojvodinje Elizabete.

Kmalu potem se je razdrla zaročba med princem in dotično grofico.

Princ ni bil zabiti ter je kmalu izpovedal, da se je cesarjeva unukinja zaljubila vanj in da je zanj najbolj pametno, če vsaj videnj vrača ljubezen. Nadvojvodinja Elizabeta je šla k svojemu staremu očetu ter mu rekla, da se hoče takoj poročiti s princem — Windischgrätzom.

Cesar je protestiral, kajti hotel je, da bi se njegova čedna unukinja poročila s kakim prestolonaslednikom ter postala v doglednem času kraljica, a ona je vztrajala pri svoji zahtevi in tisti eesar ji ni mogel odbiti nobene prošnje. Ko sta se končno poročila, je dal Elizabeti več palač, velikanski letni dohodek, več obširnih posestev ter nakita, ki je predstavljal vrednost en milijon dolarjev. Dvignil je princea na sta-

to, da je pod policijskim nadzorom. Kakor hitro je okrevala, je zapet nastopila, kakor da se ni nič zgodilo.

Objavljeno je bilo oficijelno razikanje cele afele in istočasno se je glasilo, da se bo kazenski zasledovalo vse, ki bi širili take — "izmišljotine".

Po tej tragediji sta se princ in princezinja navidez sprijaznila in imela sta še dva otroke. Kljub temu pa sta sovražila drug drugega, čeprav sta živela pod isto streho.

Polom avstrijske vladarske hiše pa je dal princu priliko, da se loči od hude babnice, koje jarem je toliko časa potrpežljivo nosil.

POKOJNI PAPEŽ BENEDIKT NA MRTVAŠKEM ODRU.

Benediktova politična oporoka in Jugoslavija.

lice, katero je zavzemal načelnik ali glavar njegove družine, kajti to je bilo največ, kar je mogel storiti zanj.

Princ in princezinja sta bila vodilni osebnosti na vseh zabavah v avstrijskih aristokratskih krogih v časih pred vojno. Angleški kralj Edward je vedno rad sprejemal povabila obeh ter se dobro zabaval v njih družbi.

Med stvarmi, katere je podaril cesar novoročencema, se je nahajal tudi grad v Pragi, starodavnem češkem prestolnem mestu, ki slovi tudi kot veselo mesto, v nič manjši meri kot Dunaj sam.

Kmalu po rojstvu drugega otroka je prišel princ posvečati svojo pozornost neki Mariji Ziegler, plesalki in pevki, o kateri se glasi, da je bila zelo lepa in mična.

Princezinja je kmalu izvedela, kaj se vrši. Prav posebno pa jo je razkačilo, da je pripeljal njen mož svojo očarljivo ljubico v prostorno knežjo palačo, dočim je bila ona odsotna. V slučaj utakega temperamenta, kot je bil lasten princezinji, je jasno na prvi pogled, da bo sledila akcija razkritja.

Objavila je, da namerava oditi na Dunaj, na obisk k cesarju ter dejanski odpotovala po številnih pripravah. Ko je prišla noč, se je na skrivnem vrnila v palačo skozi zadnja vrata ter odšla, neopazena, v svoje lastne sode.

Prisluškovala je, dokler ni čula veselih glasov v sobah svojega moža. Nato je prišla za revolver ter planila povsem nepričakovano v sobe princea. Neki stari lakaj princea jo je skušal ustaviti, a ona ga je ustrelila na mestu.

V naslednjem trenutku je vdrila v nadaljno sobo ter našla tam princea in plesalko. Dvojica je že uganila vzrok kravalja, ki je nastal zunaj. Ko je vdrila princezinja v sobo, je bila pevka v zelo pomanjkljivi obleki, že pri oknu, skozi katero je hotela pobegniti.

Soglasno s poročili ob onem času, je princezinja ustrelila tudi pevko in nadaljna poročila so celo javljala, da je obstrelila tudi svojega moža, a izza poloma avstrijske cesarske hiše se je izvedelo za stvarna dejstva cele te zadeve.

Princezinja je namerila revolver na Marijo Ziegler, ko je slednja ravno plesala skozi okno ter ustrelila, a zadela je plesalko le v roko. Hotela je drugič ustreliti, ko jo je prijel princ za roko ter ji iztrgal revolver.

Mala Maria Ziegler je prišla živa na cesto in novica o streljanju se je hitro razširila po celim mestu. Ko je pevka izginila, se je domnevalo, da je tudi ona mrtva.

Kakor hitro se je sporočilo celo sfero avstrijskemu cesarju, je pozval princea k sebi ter mu povedal, kaj misli o njem. Stari mornar pa je bil v glavnem jezen radi sramote, katero je napravil princ cesarski družini in njegovu unukinji Elizabeti.

Cesar Franca Jožef sam ni bil nikak svetnik ter je dobro vedel, kako morajo principi postopati s tvekanji. Vsed tega ga je jezilo, da se je princ tako nerodno zabaval s plesalko, da je prišla stvar v javnost.

Seveda se ni storilo nikakih kaznov, da se kaznuje princezinjo, ker je ubila vernega služabnika ter obstrelila igralko. V onem času bi nikomur niti v sanjah ne padlo v glavo, da bi poklecal na odgovornost člana cesarske družine radi take bagatele kot je umor človeka, ki je izpolnil dano mu povelje.

Družina lakaja je dobila primerno odškodnino. Igralka je dobila povelje, naj drži jezik za-

Par trenutkov pred svojo smrtjo je umirajoči papež Benedikt XV. izrekel svojo politično oporoko, ki jo je naznačil v kratkih besedah: "Z božjo pomočjo bo moj naslednik končal moje delo."

Naloga, ki si jo je postavil papež argumenti, kam vodi pomirjenje Benedikt pri nastopu svojega pontifikata, je bila v tem, da doseže sporazum med Vatikanom in Kvirinalom; v doseg tega življenjskega cilja ga je ovirala vojna, ter je imela italijanska vlada nujnejša opravila, tako da je tudi ob njegovi smrti ostala neizpolnjena njegova politična misija: pomirjenje med italijansko vlado in sv. stolico.

In nikdo ni bil bolj poklican, da izvede to nalogo, kot ravno papež Benedikt XV. Papež Leon XIII. je umrl po dolgi tradicionalni borbi za "matrimonium sancti Petri". Hotel je izvajati to borbo s popolno zmago Vatikanu in kapitulacijo Kvirinala; dosledno je odklanjal vsake kompromisne predloge, pa naj bi prihajali od katerekoli strani.

Ko mu je sledil slabotni in neodločni Pij X., je vzel za svoje svetovalce staro gardo iz Leonovih dni, kardinale Rampollo, Vannellija, Merry del Vala, neizprosne sovražnike Kvirinala in predstavnike Leonovega stališča. Drug za drugim so umirali ti veliki diplomati in vatikanski dostojanstveniki, in kmalu po izbruhu vojne jim je sledil tudi Pij X.

Prišel je papež Benedikt XV., potomec stare italijanske aristokratske obitelji, vzgojen v starih tradicionalnih plenicih in dvorjanika, a obenem v strogo nacionalističnem italijanskem duhu. Med njimi je za njega sledila karakterizacija, katero je napisal visok cerkveni dostojanstvenik: "Benedikt XV. je bil prvi italijanski papež, italijanski papež najmodrejših vidikov. On je vedno ljubil Italijo, to lahko trdim, ker sem videl njegovo duševno trpljenje po kobariski nesreči. Tudi takrat, ko je moral kot poglavar rimske cerkve izreči kako sodbno, ki ni bila v skladu z njegovim italijanskim prepričanjem, je prošil na tistem Boga, da naj čuva Italijo."

Papež takih nazorov je bil poklican, da izvede pomirjenje med italijansko kraljevino in rimsko cerkvijo.

Kot rečeno, ga je v tem delu ovirala vojna; a tudi kratki po-vojni čas se ni bil zrel za definitivno akcijo, dasi so se vedno in to ravno po zaslugi papeža Benedikta kazale vse tesnejše in intimnejše zveze med italijansko vlado in rimsko kurijo.

Ravno mi Jugoslavlani smo najbolj občutili posledice teh novih stikov: odstranitev dr. Karlina iz Trsta, deportacija dr. Mahniča iz

zobmi, obenem pa je tudi izvedela, da je pod policijskim nadzorom. Kakor hitro je okrevala, je zapet nastopila, kakor da se ni nič zgodilo.

Objavljeno je bilo oficijelno razikanje cele afele in istočasno se je glasilo, da se bo kazenski zasledovalo vse, ki bi širili take — "izmišljotine".

Po tej tragediji sta se princ in princezinja navidez sprijaznila in imela sta še dva otroke. Kljub temu pa sta sovražila drug drugega, čeprav sta živela pod isto streho.

Polom avstrijske vladarske hiše pa je dal princu priliko, da se loči od hude babnice, koje jarem je toliko časa potrpežljivo nosil.

Krka, odepitve Reke od senjske biskupije in imenovanje znanega D'Annunziana za reškega škofa, in v zadnjem času še odstranitev tržaškega škofa Bartolomajsa, vsi ti pojavi so glasno govoreči argumenti, kam vodi pomirjenje med Vatikanom in Kvirinalom in kaj imamo mi Jugoslavlani pričakovati od te sprave.

Papež Benedikt XV. je zapustil svojo politično oporoko, ki jo bo njegov naslednik gotovo privedel do uresničenja.

Papeškega kandidata, ki bi zastopal nazore Leona XIII. in ki bi vodil politiko kot so jo vodili Rampolla in Merry del Vall, da nes med mnogobrojnimi kardinali ne bo več najti. Prišel bo mož iz šole Benedikta XV., ki bo izvajal njegovo politično oporoko. Ko bo ta izvršena, ko se doseže pomirjenje med italijansko vlado in rimsko cerkvijo, bomo imeli v Rimu dva sovražnika: enega v Kvirinalu, drugega v Vatikanu.

(Zgoraj navedeni članek je priobčilen ljubljanski dnevnik "Jutro" ob priliki smrti papeža Benedikta XV. Ker je članek zelo zanimiv za nas Jugoslavlane, smo ga ponatisnili.)

KONEC ŽELEZNIČARSKIH STAVKE

London, Anglija, 9. februarja. Danes zvečer je bila končana železničarska stavka na Irskem. Železničarji so se vrnili na delo. Podrobnosti dogovora še niso objavljene.

ZETVE KAPITALIZMA V DRŽAVI PENNYLVANIJ.

Philadelphia, Pa., 9. februarja. Ravno kar je bila izdana statistika, iz katere je razvidno, da se je ponesrečilo leta 1921 v premoženjih te dežele 905 čseb.

Vse te osebe so bile smrtno ponesrečene.

KITAJSKI KULJI SO ZAŠTRAJKALI V HANKOVU.

Peking, Kitajska, 9. februarja. Pred kratkim so zaštrajkali kulji v Hankovu ter osnovali unijo pod imenom Riekhaw Kulis Association. Ta unija je prva svoje vrste v tem mestu.

Štrajk traja že sedem dni.

Predsednik Harding bo predložil kongresu predlogo za znižanje budžeta vojske in mornarice.

Italijansko časopisje proti Franciji.

Z ozirom na nepopustljivo francosko stališče v vprašanju pomorskih čolnov se deli rimsko časopisje na dva tabora. En del stoji na strani Francije in molči, drugi del pa piše popolnoma odkrito, brez oziroma na desno in levo. "Epoca" naprimer zahteva, da se z ozirom na to, ker želi — Francija, da dobi hegemonijo na Sredozemskem morju, stvori konvencija med Španijo, Grško in Italijo, katero bi brez dvoma podpisala tudi Anglija. "Stampa" poziva italijansko vlado, naj opusti dosedanjo miroljubno politiko in naj z vso silo nastopi proti Franciji. Italija ne sme pod nobenim pogojem pristati na to, da bi bila v Sredozemskem morju potisnjena na stopnjo pomorske sile podrejenega pomena.

Na morju.

Spisal Guy de Maupassant.

Nek časopis je priobčil sledečo vest:

Boulogne-sur-Mer, 22. januarja. Ko je hotela ladja ribiča Javela pristati, jo je valovje gnalo proti zapadu, kjer se je razbila ob pomolu. Štirje možje in en deček so utonili. Ker vihar še ni pojenjal, se je bati novih nezdod.

Kdo je ta ribič Javel? Morda brat onega, ki ima samo eno roko?

Če je res oni, na kojega mislim, je bil pred osemnajstimi leti priča neke d.uge žaloigre, ki se je ravno tako strašno in priprosto končala, kakor vsi dogodki na morju.

Starejši Javel je bil tedaj lastnik male ladije.

Z njo je križaril po morju in levil.

Ko je zapihljal bladen veter in se je valovje pomirilo, so začeli ribariti. Mreža je bila v vsej svoji dolžini pritrjena na dolg železni drog, ki je segal ob strani ladje skoraj od rilea do krmila. Drug je bil na obeh koncih privezan na debelo vrvi, ki je bila navita na debel valjar. Če so hoteli loviti, so odvili valjar in spustili mrežo v morje.

Javel je imel na krovu svojega mlajšega brata, štiri može in dečka.

Iz poniznega vetra je postal vihar in prisilil ribiče, da so si iskali zavetja. Dospeli so do angleške obali, toda zaradi nemirnega morja niso mogli pristati. Obrnili so in se približali francoski obali.

Ko se je čez par ur vihar pomiril, je zapovedal Javel vreči mrežo.

Železni drog z mrežo so vrgli čez krov in začeli odvijati težki valjar. Močan val je nagulil ladjo, mlajši Javel se je zazibal in pri tem nehoti vtaknil roko med močno konopno vrv in valjar.

Z obupnim naporom se je hotel oprostiti vrvi, toda vrv ni odje-njasta.

Zakričal je. Vsi so prihitei in poskušali oprostiti zdrobljeno roko. Vse zastoj.

"Prerezati bo treba", reče eden mornarjev in potegne iz čepa oster nož. Vrv prerezati se pravi izgubiti za vedno mrežo, vredno 15 frankov.

Starejši Javel pa ves prestrašen zakliče: "Ne, ne reži, počakaj, da obrnem!"

Tekel je h krmilu, toda ladja se je pomaknila komaj za par čevljev nazaj.

Mladi Javel je bil pokleknil, stisnil zobe in izbulile so se mu oči. Nicesar ni rekel.

Njegov brat je še enkrat zaklical: "Nikar prerezati, nikar, bom vrget sidro!"

Sidro je padlo, vrv se je nekoliko odvila in Javel je oprostil zdrobljeno roko.

Ko so mu slekli krvavo obleko, so zapazili nekaj strašnega: zmečkan kos mesa, iz katerega je lila kri.

Pogledal je na roko in zamrmral: "Izgubljena je!"

Na tleh je bila mahoma cela luža krvi. — "Poglej, vsa ti bo odtekla. Žilo bo treba podvezati."

Vzeli so rjavo debelo vrveco in podvezali z vso silo roko ravno nad ramo. Kri se je polagoma popolnoma ustavila.

Ko je Javel vstal, mu je roka obvisela ob strani. Vzdignil jo je z drugo roko in jo stresel. Vse je bilo razmesarjeno, vse kosti zdrobljene. Ogledoval jo je z motnim, žalostnim pogledom. Tovarši so mu nasvetovali rano neprestano izmivati, da se prepreči prisad. Postavili so pred njega golado, iz katere je zajemal s kozarcem vodo in polival po rani.

"Kaj bi ne bilo bolje, če bi šel leč?" ga vpraša brat. Šel je v spodnje prostore, pa se je po preteku ene ure vrnil, ker mu je bilo dolgčas.

Lov je bil nepričakovano dober. Velike ribe z belimi trebuhji so ležale poleg njega in se tresle v smrtnem boju.

Ko so se hoteli vrniti nazaj v Boulogne, je izbruhnil iznova vihar, ki ni odjenjal do jutra. V zgodnji jutranji uri so začeli ja drati proti francoski obali.

Proti večeru je poklecal mlajši Javel k sebi tovariše in jim pokazal črne maroge na ranjeni roki, ki ni bila več njegova.

Vsak je povedal svoje mnenje. "Črni prisad je", reče prvi. "Morske vode vlij na rano", svetuje drugi.

"Da, da, morske vode."

Prinesli so morske vode.

Javel je smrtno prebledel, zakričal z zobmi, a ni zinil besedice.

"Daj mi nož!" reče naposled bratu.

Brat mu ga je dal.

"Vzdigni mi roko in mi jo ravno drži!"

Brat je ugodil prošnji.

Nato je začel rezati z ostro nabrusenim nožem počasi in premišljeno kite in kralu je imel mesto roke samo kratek strelj, katerega je takoj pomočil z vodo.

"To se je moralo zgoditi, drugače bi bil sam izgubljen."

Drugi dan je pobral Javel s tal svojo odrezano roko in jo začel natančno opazovati. Na vsak način bi bil nastopil prisad. Tudi drugi mornarji so se približali, ogledovali in duhalo roko ter si jo podajali drug drugemu.

"Vrzi jo v morje, pa bo!" se oglasi starejši Javel.

Mlajši se je razjezil. "Ne, tega ne bom storil. To je moje, saj je bila moja roka."

Vzel jo je in položil na koleno.

V glavo mu je šinila dobra misel. Ribe se v soli ohranijo sveže in če se ribe, se bo tudi roka.

Položil jo je prav na dno sodčka, posoli, drugi pa so naložili ribe nanjo.

Ranjeni si je polival rano z vodo ter hodil po krovu semtertja.

Tretji dan so prispeli v pristanišče.

Zdravnik je preiskal rano ter izjavil, da je v dobrem stanju. Obvezal mu jo je ter mu velel, naj gre k počitku. A on ga ni ubogal ter se vrnil nazaj na ladjo, odprl sodček, stresel ribe iz njega, zavil roko v belo obrisačo in odšel proti domu.

Njegova žena in otroci so z zanimanjem otipavali ta kos mesa in poklicali mizarja, ki je moral napraviti malo krsto.

Naslednji dan je slo vse moštvo ribiške ladje za pogrebom.

Brata, oblečena v črno obleko, sta stopala tik za krsto, katero je nosil cerkvenik v naročju.

Mlajši Javel ni šel od onega časa več na morje. V pristanišču je dobil malo službico in ko je pripovedoval ljudem svojo zgodbo, je vedno pristavil: "Če bi dovolil takrat brat odrezati mrežo, bi imel še danes roko. Toda, kaj se hoče: skupuh je skupuh!"

Jugoslavija irredenta.

Smrtna kosa.

Na Proseku je preminul tamkajšnji mestni učitelj Lojze Bukavec, načelnik tamkajšnjega Sokola in predsednik pevskega društva "Hajdrih", v starosti 34 let.

Živa smrt.

RESNIČEN DOŽIVLJAJ.

Poroča A. Hyatt Verrill.

Med vsemi doživljaji in izkušnjami, katerih sem bil deležen tekom tridesetih let, katera sem preživel v malo znanih delih tropične Amerike, je en doživljaj, ki je napravil name najbolj trajen vtis in ki se mi še vedno vrača v sanjah. Zgodilo se je to v času, ko sem bil še novinec v tem poslu in tekova enega mojih prvih potovanj v džungle Južne Amerike.

Kot vsi "tenderfeet" ali mehko kožneži sem se tudi jaz malo brigal za nevarnosti pragozda in oborožen z boljšim poznavanjem naravoslovja — vsaj tako sem domneval — sem se oziral na povesti domačinov in Indijancev kot na proizvode preživalne domišljije ali celo direktne laži.

Razventega pa sem imel skrajno zaupanje v svoje lastne zmožnosti ter bil prepričan, da lahko skrbim za samega sebe v vseh okoliščinah. Kajti kot številni drugi nisem imel dosti pameti, da bi me bilo strah.

Med drugimi stvarmi sem tudi eni čudoviti povesti o takozvanih "armadnih mravljah", ki korakajo, soglasno z onimi, ki so mi pripovedovali te povesti, preko dežel v velikanskih množinah, s ter požoro vasko živo stvar, vsak boljmanjši drobce živalske snovi, savi jim pride pri tem na pot. So se glasno z domačini sta ogenj in gveda edini stvari, ki moreta ustaviti neodoljivi naval ter požrešnih trum in navajati so slušanje, ko so bili konji, goveja živina in celo ljudje uničeni ter požrti pri živem telesu, še predno so mogli pobegniti iz kroga milijard in milijard mravelj, ki so jih obkolile brez svara.

Domačini so mi povedali nadalje, da je najti te mravlje vedno v manjših množinah in pogosto so mi jih tudi pokazali, — ozke kolone velikih, rjavkasto-rumnih mravelj, ki so se pomikale skozi gozd v rednih kolonah, a rekli so, da se ob gotovih časih in iz nekega nepoznanega razloga, naenkrat pojavijo te mravlje v armadah, ki so široke po več sto čevljev ali celo eno miljo in ki se stezajo preko dežela na velike razdalje. Razventega so trdili domačini, da imajo te mravlje naravno človeško pamet ali inteligenco, kajti kadar se nahajajo na pohodu, odpošljejo naprej poizvedovalne oddelke. Poleg tega imajo dobro izurjen inženirski zbor ter tudi sanitetni zbor. Če bi mogel človek vrjeti tem ljudem, odpravljajo inženirski oddelki mravelj ovire, ki se postavljajo na pot, stvarjajo žive mostove, — preko katerih se pomikajo kolone ter iščejo najlažjo pot, kateri naj sledi armada. Poizvedovalni oddelki pa pripisajo poročila glede plena in živine. Sanitetni zbor spravlja na stran ranjene ter jih leži ali pa hitro umori one, ki so preveč močno poškodovane, da bi preživele.

Konečno so mi povedali domačini, da ne bodo šle armadne mravlje nikdar preko vrvi visoke postelje iz vrvi (hammock) in da je človek, ki leži v taki postelji popolnoma varen pred njih napadi. Razventega pa preplavljajo te mravlje pogosto koče domačinov, kjer uničijo vso hrano in celo pse in mačke, ne da bi domačini vedeli, kaj se je zgodilo, dokler ne vstanjejo ter najdejo obranili kosti svojih živali kot neme priče nočnega obiska mravelj.

Izprva sem se norčeval iz teh povesti, kajti stavljal sem jih v isti razred kot povesti o ljudeh, ki imajo le po dva prsta na rokah ter povesti o repetih hudobih. Ko pa sem pričel sam opazovati mravlje ter bil priča njih naravnost nepojmljive inteligence, sem pričel nekoliko bolj vrjeti v povesti domačinov. Ko sem nekoč ustrelil fazana ter skušal polastiti se ga, sem stopil nepričakovano v kolono mravelj, široko en jard. V trenutku sem bil pokrit z mravljami ter opikan na tisoč in tisoč mestih, predno sem

mogel pobegniti. Na ta način sem prišel končno vendar do prepričanja, da ne morejo biti tozadevne povesti preveč prefrane.

Malo pa se mi je sanjalo, da bodo še pred potekom enega leta iste mravlje rešile moje življenje in da bom človek takega dokaza njih strašne sile, da bodo stavljene v senco vse tozadevne povesti domačinov.

V družbi nekega prijatelja ter dveh domačinov vodnikov sem prodiral globoko v notranjost nepoznanega distrikta, ki leži med Guiano, Brazilijo in Venezuelo, — deželo Myogong Indijancev, ki so bili vedno sovražniki tujcem in ki uživajo sloves, da ne prizaneajo nikomur. Iz zasede streljajo ti divjaki zastrupljene pišce iz dolgih cevi ali pa obkolijo svoje žrtve med spanjem, jih primejo ter odnesejo, nakar jih mučijo ter požoro, kot trdijo drugi Indijanci, pri katerih so na skrajno slabem glasu.

Skozi celo potovanje nismo zapazili dotedaj nobenega znamenja Myogong Indijancev ali drugih sovražnih domačinov in maloštevilni Indijanci, s katerimi smo se sestali, so bili prijateljski in gostoljubni, a kljub temu smo obdržali enega svojih vodnikov vedno na straži preko noči.

Konečno, pozno nekega popoldne, smo dospeli do brega nekega čarčljivega jezera z majhnim polotokom ali ritom, ki je segal precej globoko v vodo jezera. Ta polotok je imel obliko žlice in njegovi bregovi so padali ostro navzdol v jezero, dočim se je na kopni strani dvigala nadaljna visoka skala, ob koje vzhajajo izvirni studenci. Le ozek odprt prostor je vodil iz gozda na ravno površino širokega dela te "žlice". To je bil naravnost idealen prostor za taborišče in naša dva vodnika sta hitro zgradila koče ter postavila visoke postelje tik poleg studenca.

Čprav smo se čutili tukaj varnim, — kajti kdor je hotel priti do taborišča, je moral iti preko ozkega odprtega prostora, ki je bil viden pogledu, — sem vendar ukazal enemu izmed vodnikov, po imenu Chico (mali), naj ostane na straži preko noči.

Iz tega ali onega vzroka sem imel zelo vznemirljive sanje ter se prebudil sredi noči s čustvom bližajoče se nevarnosti. Instinktivno, ne da bi se premaknil, sem se ozrl proti gozdu in ko sem storil to, se mi je zdelo, kot da se je kri v mojih žilah prenehala pretakati. V razdalji šestih korakov od mojega ležišča je stal nag Indijanec, opirajoč se na neko drevo in s svojo dolgo cevo namenjeno direktno na moje prsa. Za njim, kot sence, plazee se ob vzhodu skale, so se štiri nadaljni Indijanci, vsak oborožen s cevjo in sulico, previdno in molče bližali mojim spalnimi tovaršini!

Imel sem občutek, kot da sem na smrt bolan od strahu. Premakniti se ali dati od sebe glas, bi pomenjalo zame smrt na mestu in smrt bi bila gotova stvar tudi za ostale moje tovariše, kajti pri najmanjšem alarmu bi divjaki planili po mojih tovarših, jih umorili s sulicami ali jih pa prijeli ter odvedli, da jih pozneje mučijo in končno požoro pri kaki kanibalski slavnosti.

Moja puška je ležala tik poleg mene, a risem si upal iztegniti roke ter jo prijati, kajti najmanjša kretnja, gibanje s trepalnicami bi zapeljalo mojo usodo ter one mojih prijateljev, kajti tudi če bi ubil divjaka poleg sebe, bi bilo moje življenje izgubljeno in usoda mojih tovaršev zapечатena.

Vpraševal sem se, kje je Chico, ki bi vendar moral biti na straži? Nisem si upal popolnoma odpreti oči in medtem, ko sem se vpraševal, sem videl skozi trepalnice ravno za divjakom, ki je opazoval mene, truplo našega vodnika, ležeče v travi. O načinu njegove smrti so pričale tri drobne in tise mestih, predno sem

Ubogi dečko je bil zadet od zadaj, še predno je mogel le enkrat zakrčati.

Vedno bližje in bližje so se plazile temne človeške oblike in vsak trenutek sem pričakoval, da bo divjak, ki je bil najbližje meni, zapazil moje napol odprte oči in da bom v istem trenutku občutil majhno bolečino, ko bo njegova smrtonosna pišca zadela moje meso.

Trenutki so se mi zdeli kot ure in zdelo se mi je nadalje, da odmevajo udarci mojega sreča skozi ročno tišino ter pretresajo moje ležišče. Nato pa sem pričel moliti, — moliti kot nisem še nikdar v svojem življenju, — da bi se zgodilo nekaj, kak čudež, ki bi rešil mene in moje tovariše. Ko sem molil, se je završila neka čudna stvar.

Indijanec, ki je opazoval mene, se je naenkrat obrnil ter pogledal navzdol po svojih nogah. V naslednjem trenutku je zakrčal od groze ter skočil nazaj.

Ob njegovem pritajenem kriku so se ostale štiri sence ustavile ter se obrnile da vidijo, kot sem videl tudi jaz, kako je moj nasprotnik kot blazno planil proti gozdu ter metal od sebe orožje, ko je hitel. Še predno je napravil dvajset korakov, se je lotila panika tudi njegovih tovaršev in tudi oni so se obrnili ter pričeli bežati.

Končaj so pričeli bežati, ko se je njih tovariš ustavil in v luninem svitu sem zapazil z grozo, da je bila njegova rdečkasta koža od nog pa do pasu pokrita s premikajočo se črno maso. Takoj sem vzel za vzrok terorja, ki se je lotil Indijancev. Zajeti in obkoljeni so bili od armadnih mravelj in njih sence pretresujoči kriki so nam pripovedovali, kako strašno so morali biti njih trpljenja.

Moja dva tovariša, prebujena vsled šuma in kričanja sta pričela klicati ter se dvigati v svojih visečih ležiščih, a jaz sem oba takoj posvaril ter zakrčal:

— Armadne mravlje. Ostanita v ležišču, če hočeta ostati živa! Tedaj ni bilo več treba bati se divjakov, kajti čudež, za katerega sem prosil, se je v resnici završil in na hitro sem povedal svojimi presenečenimi tovaršema, kaj se je pripetilo.

Ohupno, a zaman se je petorična Indijancev borila proti neštevilnim milijonom lačnih mravelj, ki so jih obdajale od vseh strani ter pokrivalo tla pod nami z živo, valovito preprogo, ko so potiskale naprej kot mogočen hudournik, ki požre vse, kar se mu stavi na pot. Truplo ubogega Chica je že davno izginilo pod to valovito črno maso in kot začarani smo zrlili ter videli, kako so se naši sovražniki polagoma pogrezali v vrvečje mase mravelj, slinjeni kupeem brez oblike.

Nad nami in pod nami je bilo na milijone mravelj in šum, ki so ga proizvajale njih kretnje, je bil silen šumenju vetra v gozdu. V svojih visečih posteljah pa smo bili varni in vsi tresoči se in polni gnusa smo ležali ter opazovali strašni prizor, ki se nam je nudil. Skozi več minut je bilo opaziti na kupih mravelj, ki so značili mesta, kjer so ležali nesrečni Indijanci, konvulzivna, kratka gibanja. Nato pa je postalo vse mirno.

Uro za uro smo ležali z odprtimi očmi, dokler se ni pričelo daniti in v prvem svitu jutra smo videli zadnje oddelke velikanske armade mravelj, kako so se izgubljali v gozd.

Na kratko razdaljo od našega taborišča smo našli šest kupov belih kosti in šest lobanj. To je bilo vse, kar je ostalo od petih divjakov in našega vodnika.

Razpoloženje v Nemčiji.

Nemško časopisje opozarja na resno nevarnost, da zasede Francija nove dele Nemčije, če ta ne bi plačala reparacij. Javno je, da si po velikih Briandovih uspehih niti ena država ne upa resno naprotovati francoskim namenom, zato bo morala Nemčija izpolniti pomanjšeno svoje obveznosti. To pomeni nov sukob proti gospodarski konsolidaciji Evrope.

Zadnja slika Carusove vdove in njene hčerke Glorije.

Petrolej, petrolej!

Gustav Meyrink.

Bilo je v petek opoldne, ko je doktor Kunibald Jesegrim stihlino raztopino v požok.

Na vrh vode je prišla mrtva riba, trebulj je imela obrnjen navzgor.

Takole mrtvi bi bil sedajle, — si je rekel Jesegrim in se pretegnil, ves vesel, da je s truplom zil proč tudi vse samomorske misli in nakane.

Trikrat v življenju je že zrl dr. Jesegrim na tak način smrti v oko in vsakokrat ga je obdržala pri življenju neka nejasna slutnja, da ga je izbrala usoda za nekaj velikega, zato, da bo izvršil njeno divje, strašno maščevanje nad svetom.

Prikrat je hotel napraviti kose zato, ker so mu ukradli njegovo iznajdbo, potem, čež več let zopet, ko so ga spodili iz službe, ker ni dal miru tiste njegove iznajdbe, ampak ga je vedno preganjala in ga razkrinkavala — in sedaj — ker — — — ker —

Kunibald Jesegrim je zajel, ko se je spomnil svoje divje boli. Vse je šlo k vragu, vse, kar mu je imel v življenju, vse, kar mu je bilo na svetu ljubo in drago. In samo slepo, bornirano sovraštvo tolpe, ki se na podlagi neklih rekov in principov upira vsemu, kar ni bilo porojeno v šabloni, samo tisto sovraštvo je bilo krivo vsega.

Vse mogoče si je izmislil in — predlagal, vsega mogočega se je podstopil.

Komaj pa se je česa lotil, je moral se nehati; pred njim je stal kitajski zid; tolpa teh ljubih ljudi s širokimi čeli in pa besedi "toda".

— Bi božji, — da, tako se imenuje odrešenje. Bog v nebesih. Vsemogočni, daj, da bi mogel podirati, rušiti, daj da bi bil Atila! — je vzplamela jeza in besnost v Jesegrimovem srcu.

Timur Lenk, Džingis Kan, ki je šepal skozi Azijo in pustošil Evropo s svojo rmenom mongolsko vojsko, vodja Vandalov, ki so šle na razvalinah rimske umetnosti našli svoj mir — da, vsi ti ljudje so mu bili sorodni, so mu bili močni, surovi bratje, rojeni v enem iz istem orlovskega gnezdu.

Neizmerna, silna ljubezen do teh bitij, ki jih je ustvaril bog Silva, se je vzbudila v njem. Duše teh mrtveev bodo z menoj, je začutil naenkrat in bliskovito je začutil v svojem srcu čisto drug tip.

Če bi se bil tisti hip pogledal v ogledalo, bi mu čudo transfiguracije ne bilo več uganka.

Tako preidejo neke moči narave v človekovo kri, tako hitro in globoko.

Dr. Jesegrim je bil neizmerno učen, bil je kemik in ni mu bilo težko preriti se skozi življenje.

V Ameriki taki ljudje dobro napredujejo. Ni čuda, da je imel kmalu dosti denarja, celo bogastva.

Nasnil se je v Tampiku in si je pridobil s trgovino z meskalom

cel kup milijonov. Meskal je nekako narkotično sredstvo, ki uspa in dr. Jesegrim je znal pripraviti meskal.

Več kvadratnih milj posestev okrog Tampika je bilo njegovih in upati je bilo, da bodo brezštevilni petrolejski vrelci, na njegovih posestvih se povečali njegovo premoženje, ki bi potem naraslo v neizmernost.

Ampak to ni bilo tisto, po čemer je hrepenel njegovo srce. — Novo leto je prišlo v deželo.

Jutri bo prvi januar 1851 in leni kreoli bodo imeli zopet povod, da bodo vse tri praznike žrili in plesali fandango, — si je mislil dr. Jesegrim, ko je gledal dol s svojega balkona na tiho morje.

In v Evropi tudi ne bo dosti boljše. Sedajle izhajajo tam že dnevniki, ki so še enkrat bolj debeli kakor sicer in štirikrat bolj neumni. Prinašajo slike novega leta, ki je upodobljeno kot nagantek, nove koledarje z ženskami in rogovi obilja v zraku in statistične posebnosti; da bo v tokrek ob enajstih, 35 minut in 16 sekund preteklo natančno devet milijard sekund, odkar se je preselil iznajditelj dvojnega knjigovodstva v zaslužni večni mir itd.

Dr. Jesegrim je še dolgo sedel tankaj in strmél v nepremično površino morja, ki je tako nenavadno sevalo od zvezd. Tako dolgo, da je bila ura dvanaest.

Polnoči, — — — Potegnil je uro iz žepa in jo začel navijati in jo navijal toliko časa, da so začutili njegovi prsti upor pri remontoaru.

Nalahko je pritiskal dalje, potem močneje — — — naenkrat — tih šum, pero je počilo, ura je obstala.

Dr. Jesegrim se je prezirno zasmejal: — Takole bom strl pero tudi vam, ljubi, dobri — — — Strahotna detonacija je spravila vse mesto pokonec. Tam doli na jugu neke je zagrmelo in mornarji so rekli, da je moralo biti tam doli neke pri zemeljski kosi približno med Tampikom in Vera Cruzom.

Nihče ni videl odseva kakkega ognja in tudi svetilniki niso ničesar signalizirali.

Grom? Sedaj? In ko je nebo takoj jasno? Nemogoče! Torej najbrž potres.

Vse se je krizalo, samo oštirji so kleti kakor za stavo, zakaj vsi gostje so bili planili iz krcem in tekli na griče pri mestu, kjer so si pripovedovali čudne reči.

Dr. Jesegrim se za vse to ni zmenil. Šel je v svojo učilnico in je potem pel nekaj podobnega, faktor: "Oj, zdaj gremo..."

Bil je izvirno razpoložen. Iz miznice je vze izemljevid in ga prebadal s šetšilom ter primerjal z zapiski v svojem zapisniku in bil vesel, da je bilo vse tako natančno in v redu: do Omaha, — torda se bolj proti severu, je sečelo petrolejsko ozemlje. Ni bilo čyoma o tem. Vedel je tudi, da je pod zemljo petroleja za cela mor-

ja, tako velika kakor cel Hudsonski zaliv.

Vedel je to, zakaj vse to je izračunal. Dvanajst let je računal. Vse mesto Mehika je stalo po njegovem mnenju na kraju, kjer so se pod zemljo nahajale velikanske skalnate jame, ki so bile polne napojene s petrolejem in so imele zvezo med sezoi.

Njegova življenska naloga je bila, prebiti vse stene, ki so ločile posamezne votline. Cela leta je to delala cela vojska delavcev. In koliko denarja je to stalo!

Vsi milijoni, ki jih je bil zaslužil pri trgovini z beskalom, so šli. In če bi bil pri tem enkrat samkrat zadet na vir zemeljskega olja bi bilo šlo vse k vragu. Vlada bi mu bila seveda takoj prepovedala še dalje kopati, ker itak ni videla rada, kar je počel.

Nočjo ponoči morajo pasti zadnje stene, one proti morju, tam na kosi in one, dalje proti severu. Eksplozijo bodo oskrbele avtomatične naprave.

Dr. Jesegrim je vtaknil tistih par tisoč dolarskih bankovcev, ki se mu še ostali, k sebi in se odpeljal na kolodvor. Ob štirih zjutraj je šel vlak proti New Yorku.

Kaj naj bi še počel v Mehiki?

Čisto pravilno, v vseh časopisih je že bilo — originalna brzojavka z vseh obrežnih točk mehičanskega zaliva v okrajšavah — mednarodnega cable-coda:

— Efraim govedje ledvice, — medvedje hlato, — kar se pravi predstavljeno približno takole: — Morska površina čisto pokrita s petrolejem, vzrok neznan, vse — smrdi na dolgo in široko. Državni governor, —

Yakeeje je to neizmerno zanimalo, ker je moral ta dogodek nedvomno napraviti velik vtis na borzo in na petrolejske kurze.

Bankirji na Wall Streetu, katere je vprašala vlada, ali bo ta dogodek povzročil kako padanje ali dviganje kurzov, so majali z ramami in odklanjali vsakojake sodbje, dokler se ne dozna za — vzrok tega fenomena. Potem — seveda — če se napravi ravno nasprotno od onega na borzi, kar ukazuje zdrav razum, bi se dalo zaslužiti cel kup denarja.

Na duhove v Evropi ta vets ni napravila posebnega učinka; prvič so bili tam zavarovani z varnostnimi carinami, drugič pa so vpeljali ravno nove zakone, med katerimi je bil tudi zakon o odpravi lastnih imen moških in vidnov, kar bi razplamtelo ljubezen do domovine in bi pripravilo duhove pripravnejše za vojaško službo.

Medtem pa je tekel petrolej, patačeno take, kakor je preračunal dr. Jesegrim, pridno je tekel izpod zemeljskih votlin Mehike v morje in je tvoril na površju prevrta, ki se je širila vedno dalje in dalje. Zdelo se je, da bo pokrila vse zaliv, posebno ker jo je raznašal zalivski tok.

Obrežja so bila prazna, zakaj prebivalstvo se je umaknilo v notranjost dežele.

Škoda za vsa ta cvetoča mesta! Pri vsem tem pa je bil pogled na morje stahovito lep. — Negledna ploskev, ki se je blestela in izpreminjala v vseh barvah.

Učenjaki so rekli, da bi bila natančna ugotovitev vzrokov tega pojava visoke znanstvene vrednosti in ker je bil dr. Jesegrim znan po vsej državi kot praktik in poznavalec mehiških petrolejskih vrelcev, so vprašali tudi njega za mnenje.

Odgovor je bil kratek in jedrnat, čeprav ni odgovoril na to, kar so vprašali:

— Če bo zemeljsko olje še naprej tako teklo, kakor doslej, bodo po mojih računih v 28 do 29 tednih vsi oceani zemlje pokriti s petrolejem in bo za vso bodočnost izostal dež, ker voda na ta način ne bo mogla izhlapevati. V najboljšem slučaju bo tedaj deževal petrolej.

Ta frivolna prerokba je zadela na viharno ogorčenje. Toda vsak dan so ji bolj verjeli, ker nevidni dotoki absolutno niso hoteli ušahiniti; nasprotno, zdelo se je, da so z vsakim dnem močnejši. Tedaj je prevzel vse človeštvo paničen strah.

Vsako uro po poročale zvezdarice vse Amerike in vse Evrope rove vesti, da, celo evropske zvezdarice, ki so doslej samo mesece fotografirale, so začele polagoma obračati pozornost na nove čudovite pojave.

Na vsem svetu ni nihče govoril o novih prodlogih za vojaštvo in ga

oče dotičnih predlogov, neki major Dressel vitez plemeniti Gubinger Cinkski von Trottelgruen je bil čisto pozabljen.

— Proč z vojašino, ki nam meče denar proč; proč, proč! Rajši delajte stroje, izmišljajte si sredstva, kako rešiti obupajoče človeštvo pred petrolejem. . .

Toda to vendar ne gre, so rekli tisti, ki so bili bolj brihtni, saj ne moremo tolikim milijonom ljudi naenkrat vzeti kruh in zaslužek!

Kako vzeti kruh? Samo odpustiti je treba vojaštvo, saj se je gotovo vsak česa učil, čeprav najbolj enostavnega rokodelstva, je bil odgovor.

No — dobro — moštvo! Kaj pa bo potem s tolikimi častniki?

To je bil na vsak način važen argument.

Počasi so prišla druga mišljenja do veljave in zmešnjava je bila splosna. Nobena stranka ni mogla priti na površje. No, pa je prišla šifrirana brzojavka iz New Yorka:

— "Svinja celefantne vnetje trebušne Amerike", kar se pravi po naše:

— "Petrolej vre vedno močnejše iz zemlje, situacija je skrajno nevarna. Prihodnje brzojavite, če pri vas tudi neznosno smrdi. Srčen pozdrav, Amerika."

To je izbil soden dno. Nekli ljudski govornik — zagoren fanatik — je vstal, mogel kakor skala ob morju in fascinirajoč, pa je hujskal ljudstvo v svojih govorih k najbolj nepremišljenim dejanjem.

— Odpustite vojaštvo, proč s tem izgračkanjem, naj se častniki tudi nečesa poprimejo. Dajmo jim nove uniforme, če jih veselijo, zaradi mene tudi lahko zabjezelene z rdečimi pikami. In na morski breg z njimi, tankaj naj s pivniki kose petrolej, človeštvo pa naj misli dalje, kako bi se prišlo strahoti v okom.

Množica je gromovito ploskala. Nič ni pomagalo, če so nekateri rekli, da bi taki ukrepi nič ne pomagali, ker bi se dalo morda petrolej s sveta.

"Vemo, vemo vse", so rekli in začeli demonstrirati.

Maščevanje nad nedolžnimi sorojaki.

V Šibeniku je prišlo do krvave spopadov med italijanskimi mornarji in med meščani Šibenika. Ne moremo razpravljati o tem, kdo je povzročil te dogodke, konstatiramo le, da je bil sploh kdo kriv, je bil krivce gotovo edinoled med udeležniki spopada. To neizprosnno logiko dogodka pa odklanjajo fašisti v Trstu, ki so imeli na katerem so sklenili sledeče resolucije:

— Tržaški fascio odobrava velikodušen nastop mornarjev, ki so na "Audace" branili čast Italije, protestira pa z največjo odločnostjo proti neprestanim izživljanjem, ki se čujejo z neverjetno pogostostjo z italijanskimi mest ob Adriji, žrtvovanih hrvaški — predržnosti in poziva vlado, da enkrat za vselej z največjo trdoto uduši jugoslovansko nesramnost, ter si končno pridruže, da naredi odgovorne vse Slovence, ki živijo v mejah Italije za vsa izvršena nasilstva nad našo častjo in našim nacionalnim ugledom, —

Torej za šibenške dogodke naj odgovarjajo naši do krvi izmčenimi Primorci. Nedolžni in brez zaščite naj bodo krvine žrtve za podivjane instinkte tržaških fašistov. Bolj ciničnega in bolj podlega koraka fašisti pač niso mogli napovedati. Ves svet vendar ve, da ne pomeni grožnja fašistov nič drugega, ko nov požig in novo preganjanje nedolžnih.

Pa kaj, gospodje tam preko, da bi laški trgovci, ki živijo med nami! Kaj, ko bi morali plačati vaše divjasto vsi laški trgovci, ki živijo med nami. Kaj, ko bi mi zaprli naše meje, da ne bi mogli kupovati mesa pri nas za 30 k, ki volja pri vas preko 100 kron! — Kaj ko bi vam mi pričeli plačevati vse okrutnosti! Kaj ko bi mi lepega dne storili odgovornega za vse vašega dopisnika v Ljubljani, ki brez prestanka hujska proti nam!

Toda ne bomo apelirali na uvidnost fašistov, še manj pa na njih pravičnost, kajti najeti plačanci nimajo ne enega ne drugega

Edgar Allan Poe:

Čudoviti doživljaji Arturja Gordon Pyma.

Za "Glas Naroda" prevel A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

O strašnem vtisu te nenadne prikazni, se ne more nihče čuditi, če upoštevamo vse okoliščine, ki pridejo v poštev. Učinek je bil strašen. Nihče ni dvomil, da prikazen ne bi bila prava. Luce, ki je visela izpod stropa, se je zibala ter metala ljudne sence po mojem mrtvaškem obrazu. Učinek je še prekosil naše pričakovanje. Mat je skočil s svoje žimnice, trenutek nato pa je padel, ne da bi izpregovoril besedico. Kot vroča nafta. Bil je mrtev, zadela ga je srečna kap, in njegovo telo se je zvalilo ob zibajočo ladjo kot hlopot proti steni. Od sedmih ostalih je samo troje oseb dobilo spet priložnost duha. Ostali štirje so sedeli nekaj časa nepremično na svojih žimnicah, kakor bi bili nanje pribiti. Mi smo planili po njih in zadeli na odpor samo pri kuharju, Johnu Huntu in Rihardu Parkerju. Toda branili so se le malo in ne odločno. Dva je Peters takoj ustrelil, jaz pa sem vrget Parkerja z udarcem ročaja na tla. Medtem je pobral Avgust na tleh ležečo mušketo ter ustrelil nekoga upornika, namreč Wilsona. Sedaj so ostali samo še trije, toda ti so se končno zbudili iz svoje letargije; morda se jim je pričelo svitati; presepali so nas, kajti borili so se odločno in besno in samo Petersovi nadčloveški moči se je zlahkalo, da niso ostali zmagovalec. Ti trije so bili: Jones, Greely in Abston Hicks. Jones je vrget Avgusta na tla ter mu zadal v nožem več vohodajev v ramo, in zredvomno bi ga bil hitro umoril, kajti niti jaz, niti Peters se nisva mogla odtrgati od svojih nasprotnikov, če nam ne bi priskočil na pomoč prijatelj, na katerega nismo računali. Ta prijatelj ni bil nihče drugi kot Tiger. Z besnim renčanjem je planil v kajuto, in sicer ravno v trenutku, ko se je nahajal Avgust v največji nevarnosti. Kot strela je sinil na Jonesa, ki je bil v naslednjem trenutku na tleh. Moj prijatelj pa je bil petežko ranjen, da bi mogla s Petersom še računati na njegovo pomoč. Pes nikakor ni hotel popustiti Jonesovega grla; Peters bi bil s svojima nasprotnikoma kmalu gotov, če ga ne bi v borbi ovrnil majhen prostor in pa strahovito zibanje ladje. Nato se mu je posrečilo pograbiti težak stol. S tem stolom je razbil v naslednjem trenutku črepijo Greelyju, ko je hotel slediti ravno sprožiti mušketo nanj. V naslednjem trenutku je zgrabil Hicksa za vrat ter ga trenutno zadušil s svojima silnima rokama, samo s pomočjo svoje medvedje moči. Tako smo postali gospodarji ladje, in to v mnogo krajšem času, kakor sem jaz navedel te dogodke.

Od vseh naših nasprotnikov je ostal pri življenju samo še Rihard Parker. Tega človeka sem namreč jaz takoj v pričetku boja vrget na tla z udarcem ročaja, s katerim sem ga udaril na glavo. Ležal je, ne da bi se ganil, pri vratih kajute. Ko ga je Peters sunil z nogo, je odprl usta ter prosil milosti. Bil je le lahko ranjen na glavi, sicer pa ni imel drugih ran in udarec ga je samo onesvestil. On je vstal in mi smo mu zveržali roke na hrbtu. Pes je vedno ležal rene na Jonesu, toda pri natančnejši preiskavi smo dognali, da je Jones mrtev. Kri mu je vrela iz globoke rane na vratu, katere mu je očividno prizadel pes s svojim ostrim zobom. Bila je približno ena ura zjutraj in vihar je še vedno tulil in divjal z vso svojo silo. Ladja je besno plesala po valovih in v vsakim novim valov, ki je treščil preko krova, je zajela nadaljno vodo. Bilo je potrebno, da se nekaj ukrene. Ograja na krovu je izgnila, istokot mala kajutica, ki se je nahajala na zadnjem delu krova. Vsled škripanja glavnega jabolca smo spoznali, da je malo, ne razčlenjeno.

Pustili smo mrtvece ležati v kajuti ter smo odšli k sesalkam. Razumljivo je, da smo Parkerja oprostili vezi, ker nam je moral pomagati pri napornem delu. Avgustu smo zavezali rane, kakor smo pač vedeli in znali, nar kar nam je pomagal, kolikor je mogel. Spoznali smo, da bo morala biti ena sesalka neprestano na delu, če se hočemo ubraniti naraščanja vode. Ker smo bili samo štirje, je razumljivo, da je bilo to trdo delo, a nismo obupali. Nepotrepljivo smo pričakovali jutra, kajti sklenili smo, da bomo s posekanjem glavnega in poškočovanega jabolca jadnico olajšali.

Tako nam je potekla noč, polna strahu in truda, in ko se je pričelo končno daniti, ni vihar še prav nič popustil ter tudi ni bilo še nobenih znamenj, da se bo kmalu polegel. Privlekli smo trupla na krov ter jih vrgli v morje. Ko je bilo vse pripravljeno, je vzel Peters sekuro, ki jo je našel v kajuti, in ko se je ladja nagnila, je posekal jabolco, nakar je treščilo z jadrom vred v morje, ne da bi se ladja pri tem najmanj poškočovala. Izprevideli smo, da gre sedaj ladja lepše kot prej, toda naš položaj je bil še vedno zelo kočljiv. Vihar je še vedno divjal in na Parkerjev nasvet smo posekali nato še prvo jabolco. Ko je treščilo v morje, je odneslo seboj tudi doberšen kos prvega dela ladje.

Dotlej smo bili lahko zadovoljni, da ni ladja kljub strahovitim valovom, ki so jo opremetavali, trpela posebne obutne škode. Toda naša zadovoljnost ni dolgo trajala, kajti kakorhitro je bilo odstranjeno prvo jabolco, so pričeli valovi močnejše pljuskati preko krova, kajti jabolco jim je preprečilo kolikortoliko odpora. V manj kot petih minutah je bilo vse, kar se je nahajalo na krovu, odtrgano in splavljeno v morje.

Okoli poldneva je kazalo, kakor da se vihar nekoliko polega; toda tolažba je bila le kratka. Kajti po nekaj minutah je izbruhnil z novo silo. Ko je napočila noč, nisem imel skoraj nobenega upanja več, da bo ladja vzdržala do jutra.

O polnoči smo bili globoko v vodi, ki je stala že v medkrovju. Kmalu nato se je odrgalo krmilo. Mi vsi smo računali, da bo krmilo vzdržalo, kajti bilo je tako močno pritrjeno, kakor ga še ni sem videl pritrjenega na nobeni drugi ladji.

Komaj smo se oddahnili od prvega strahu, ko je treščil preko krova velikanski val, kaknega še nismo videli v tem viharju, ter je pometel s krova zadnje ostanke ter napolnil ladjo prav do roba z vodo.

Devet poglavje.

K sreči smo se že prej privezali na krov, da nas ne bi valovje odneslo, vendar smo bili vsled ogromne teže vode, ki je pljuskala preko nas, vsi omamljeni. Ko sem prišel končno nekoliko k sebi, sem pričel klicati svoje tovariše, toda odgovoril mi je po daljšem klicanju samo Avgust. Njegov odgovor, ki je bil vse prej kot tolažilen, se je glasil: "Za nas ni rešitve; Bog bodi milostljiv našim dušam!" Polegoma so tudi ostali prišli k sebi in skušali so se tolažiti, češ, da je nemogoče, da bi se ladja tako fitro potopila in da bo proti jutru gotovo ponehal vihar. Te besede so me zelo poživile, kajti spomnil sem se, da je naša ladja natovorjena s praznimi sodi, kakor sem že omenil, in bilo mi je jasno, da je nemogoče, da bi se potopila s takim tovorom. Prišel sem si torej razvezovati svoje vezi in isto so storili tudi tovariši.

V tem strašnem položaju smo ostali do jutra in ladja je bila samo še plavajoči kos lesa, katerega so valovi metali po svoji volji sem in tja.

Držali smo se trdno za razne predmete ter vsak hip pričakovali, da se bo ruševina ladje popolnoma razsula, ali pa da nas bo kak velik val tako globoko potopil, da se bomo zadušili, predno nam bo mogoče dospeti zopet na površje. Bog pa nas je obvaroval te strašne usode in proti poldnevu nas je poživilo sonce, ki je zasijalo skozi meglo. Kmalu nato smo opazili, da se je pričel vihar polegati in Avgust je proti večeru vprašal Petersa, če misli, da

KRASSNA MADŽARSKA PLES ALKA.

Te dni bo prišla v Ameriko madžarska plesalka Ellen de Lorches, ki baje glede lepote in umetnosti prekaša vse svoje sovrstnice.

Iz Jugoslavije.

Italjani streljajo na Šibenik.

V Šibeniku in Splitu se nahajajo še vedno italjanske bojne ladje. Vsak hip pride zaradi tega med italjanskimi mornarji in našimi ljudmi do kakšnega nesporazuma. Običajno so seveda tisti, ki izvažajo, Italjani. Kar se je dogajalo te dni v Šibeniku, pa presega že vse meje. Pijani italjanski mornarji so patrolirali po mestu ter silili naše ljudi, da bi kričali "Zivela Italija!" Ker tega naši ljudje naravno niso hoteli storiti, je prišlo do prepira. Italjani so se jastrašili in zbežali. Ljudstvo, ki je bilo obsednuto silno razburjeno, bi italjanske izzivače preteple, če jih ne bi obvarovala naša policija. Italjani so nato zbežali na svojo ladjo in pregovorili svoje tovariše, da so pričeli streljati na Šibenik. Padlo je nad 600 strel in je bilo vse polno ljudi ranjenih. Najlepše pa pride šele sedaj! Italjani, ki so izvažali ter nato streljali, zahtevajo zadoščeno. Razburjenost Dalmatincev je zaradi tega nepopisna. V Splitu so priredile vse stranke velik

je rešitev še mogoča. Najprej ni bilo nobenega odgovora, potem pa je Peters dejal, da ga veži strahno leče v železce. Mi smo obžalovali, da mi nismo mogli pomagati ter smo ga tolažili, naj potrpi, ker v takem valovju ni mogoče ničesar storiti. On je odvrnil, da bo vsaka pomoč, ki bo prišla pozneje, prekasna, nakar je utihnil.

Ko se je zmrzilo, se je morje toliko umirilo, da je komaj vsakih pet minut pljusknal val na ladjo. Še več ur nisem slišal nobenega svojih tovarišev govoriti zjutraj sem pričel klicati Avgusta. Odgovoril je s tako slabotnim glasom, da ga nisem razumel. Nato sem ogovoril Petersa in Parkerja, toda nihče ni ni dal odgovora. Kmalu nato sem zapadel čudni letargiji ali neke vrste nezavesti; pred mojimi očmi so se pričele pojavljati najkrajše in ljubke slike: Krone dreves so se pripogibale v lahni vetru in vsapi so valovila zlata žitna polja.

Ko sem se končno prebuditil iz svoje otopelosti, sem opazil, da mi skoraj nikakega vetra več in da je morje mnogo bolj mirno. Moja leva roka se je izmuznila iz vezi ter se je pri tem nekoliko odrgnila. Druga vrv, katero sem si ovil okoli telesa, se je skrčila ter me zelo rezala okoli pasu. Ogle dal sem se po svojih tovariših ter opazil, da je Peters še pri življenju. Avgust ni dal od sebe nikakega znaka življenja, Parker pa me je vprašal, če imam dovolj moči, da osvoobodim sebe ter rešim nato njega vezi. Rekel sem mu, naj trenutek potrpi, ker ga bom skušal rešiti.

Železnica Varaždin-Koprivnica. Ministrstvo saobraćaja je dobilo iz Maribora ponudbo za zgradbo

normalnotirne železnice Varaždin-Koprivnica.

Ruski profesorji za jugoslovanske šole.

Ministrstvo prosvete je imenovalo nekaj ruskih profesorjev za naše srednje šole. Ti profesorji se razvrstijo po vsej kraljevini.

POZDRAV.

Pred odhodom v staro domovino v Skofjo Loko 11. februarja s parnikom La Savoie pozdravljam vse prijatelje in znance širom Združenih držav, posebno pa one v Sunnyshide, Utah, in Rock Springs, Wyo. Z Bogom! — Anton Pretmar.

ADVERTISEMENTS.

NAZNANILO IN VABILO.

Slovensko pevsko društvo Zvon v Forest City, Pa., vlijudo vabi Slovence in Slovenke iz Forest City, Vandling in Browdale, da se vdeležijo MASKARADNE VESELICE, ki se vrši na pustni torek 28. februarja 1922 v društvenih prostorih na Grand Avenue, Forest City. Dobitki za najboljšo maske. Igrala bo izvrstna godba. Vstopnina moške 50c, ženske proste. Za dobro zabavo in vlijudo postrežbo bo skrbel odbor. Na veselo svidenje! "Zvon". (3x 10,17,24-2)

OŽENITE SE!

Novi in revidirani ženitovanjski seznam, vsebujejo imena, naslove in opis šestdeset deklet in udov, ki se hočejo v kratkem omožiti. Za majhno svoto dveh dolarjev. Ne pustite, da bi stalo par dolarjev med vami in vašo možno zakonsko srečo. Pošljite še danes.

COSMOPOLITAN B CLUB

BOX 423 VENICE, CALIFORNIA

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem znanec in prijateljemo žalostno vest, da je s prvega na drugega februarja ponoči ob eni uri pri razstrelbi tukaj na Gates, Fayette County, Pa., ubilo mojega draga sina

JOE HRIBARJA

v starosti 30 let. V stari domovini se je vdeležil vseh vojn na vseh frontah in po premirju sem ga dobil sem v Združene države pred devetimi meseci in ko je dospel sem, je takoj dobil delo in to že omenjeno ponoči. Tukaj zapuščam poleg več znancev in prijateljev mene zopet zapuščena očeta, v starem kraju pa žalujejo mater in dva brata. Doma smo iz vasi Vinivrh št. 3, fara Sv. Križ pri Kostanjevici na Dolenjskem.

Pogreb se je vršil dne 4. febr. ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti v cerkev, po sv. maši in cerkvenih obredih na pokopališče v Leekton, Pa.

Lepa hvala rojaku Joe Šinticu, da mi je prepuštil prostor v stanovanju za mrtvaški oder.

Ko so mrtve delavce vlekli ven iz premogorova na praznik Svecnice, so jih takoj naložili na vlak in odpeljali v bližnje mesto Mantown, Pa., do pogrebnišča. Poleg mojega sina je še več drugih ponesrečenec raznih narodnosti, je moj sin in še neki drugi sta dva Slovence. Za število vseh se pa ne ve in se tudi najbrž ne bo nikoli vedelo. Mrtvo je pa vse, kar je bilo omenjeno noč na delu. Razstrelba ni bila po vsem rovu, pač pa samo na desno. Sreča pa, da se ni nesreča pripetila podnevu. Koliko več žrtve bi bilo!

Tebi pa, nepoznani sin, brat in prijatelj, kličemo: Porčvaj mirno v ameriški zemlji!

Žalujejo ostali:

Tukaj oče Joe Hribar, v starem kraju pa mati Neža Hribar, brata Martin in Frank ter več prijateljev in znancev v Gates, Pa.

ZA LETO 1922.

20c s poštnino vred.

Večja naročila:

100 pratik stane \$12.00

50 pratik stane \$6.50

25 pratik stane \$3.75

Z naročilom pošljite tudi denar.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Novo Jugoslavija PIANO-ROLE

SVETA NOČ, z besedami \$1.25 NA MARJANCE, polka \$1.00

KJE SO MOJE ROŽICE, " \$1.25 MLADI VOJAKI, korčulica \$1.00

VSI SO PRIHAJALI, " \$1.25 HOLZACKER, marš \$1.00

LJUBCA MOJA, " \$1.25 DOBNAJSKI VALOVI, valček \$1.00

ČREZ VALOVE, valček \$1.00

SE DOBIAJ EDINOLE PRI:

NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Pri naročilu blagovito pošliti 25 centov za poštnino.

normalnotirne železnice Varaždin-Koprivnica.

Ruski profesorji za jugoslovanske šole.

Ministrstvo prosvete je imenovalo nekaj ruskih profesorjev za naše srednje šole. Ti profesorji se razvrstijo po vsej kraljevini.

POZDRAV.

Pred odhodom v staro domovino v Skofjo Loko 11. februarja s parnikom La Savoie pozdravljam vse prijatelje in znance širom Združenih držav, posebno pa one v Sunnyshide, Utah, in Rock Springs, Wyo. Z Bogom! — Anton Pretmar.

ADVERTISEMENTS.

NAZNANILO IN VABILO.

Slovensko pevsko društvo Zvon v Forest City, Pa., vlijudo vabi Slovence in Slovenke iz Forest City, Vandling in Browdale, da se vdeležijo MASKARADNE VESELICE, ki se vrši na pustni torek 28. februarja 1922 v društvenih prostorih na Grand Avenue, Forest City. Dobitki za najboljšo maske. Igrala bo izvrstna godba. Vstopnina moške 50c, ženske proste. Za dobro zabavo in vlijudo postrežbo bo skrbel odbor. Na veselo svidenje! "Zvon". (3x 10,17,24-2)

OŽENITE SE!

Novi in revidirani ženitovanjski seznam, vsebujejo imena, naslove in opis šestdeset deklet in udov, ki se hočejo v kratkem omožiti. Za majhno svoto dveh dolarjev. Ne pustite, da bi stalo par dolarjev med vami in vašo možno zakonsko srečo. Pošljite še danes.

COSMOPOLITAN B CLUB

BOX 423 VENICE, CALIFORNIA

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem znanec in prijateljemo žalostno vest, da je s prvega na drugega februarja ponoči ob eni uri pri razstrelbi tukaj na Gates, Fayette County, Pa., ubilo mojega draga sina

JOE HRIBARJA

v starosti 30 let. V stari domovini se je vdeležil vseh vojn na vseh frontah in po premirju sem ga dobil sem v Združene države pred devetimi meseci in ko je dospel sem, je takoj dobil delo in to že omenjeno ponoči. Tukaj zapuščam poleg več znancev in prijateljev mene zopet zapuščena očeta, v starem kraju pa žalujejo mater in dva brata. Doma smo iz vasi Vinivrh št. 3, fara Sv. Križ pri Kostanjevici na Dolenjskem.

Pogreb se je vršil dne 4. febr. ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti v cerkev, po sv. maši in cerkvenih obredih na pokopališče v Leekton, Pa.

Lepa hvala rojaku Joe Šinticu, da mi je prepuštil prostor v stanovanju za mrtvaški oder.

Ko so mrtve delavce vlekli ven iz premogorova na praznik Svecnice, so jih takoj naložili na vlak in odpeljali v bližnje mesto Mantown, Pa., do pogrebnišča. Poleg mojega sina je še več drugih ponesrečenec raznih narodnosti, je moj sin in še neki drugi sta dva Slovence. Za število vseh se pa ne ve in se tudi najbrž ne bo nikoli vedelo. Mrtvo je pa vse, kar je bilo omenjeno noč na delu. Razstrelba ni bila po vsem rovu, pač pa samo na desno. Sreča pa, da se ni nesreča pripetila podnevu. Koliko več žrtve bi bilo!

Tebi pa, nepoznani sin, brat in prijatelj, kličemo: Porčvaj mirno v ameriški zemlji!

Žalujejo ostali:

Tukaj oče Joe Hribar, v starem kraju pa mati Neža Hribar, brata Martin in Frank ter več prijateljev in znancev v Gates, Pa.

ZA LETO 1922.

20c s poštnino vred.

Večja naročila:

100 pratik stane \$12.00

50 pratik stane \$6.50

25 pratik stane \$3.75

Z naročilom pošljite tudi denar.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Novo Jugoslavija PIANO-ROLE

SVETA NOČ, z besedami \$1.25 NA MARJANCE, polka \$1.00

KJE SO MOJE ROŽICE, " \$1.25 MLADI VOJAKI, korčulica \$1.00

VSI SO PRIHAJALI, " \$1.25 HOLZACKER, marš \$1.00

LJUBCA MOJA, " \$1.25 DOBNAJSKI VALOVI, valček \$1.00

ČREZ VALOVE, valček \$1.00

SE DOBIAJ EDINOLE PRI:

NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Pri naročilu blagovito pošliti 25 centov za poštnino.

Električni lonci z limom.

Električni lonci za lim vzdržuje enakomerno temperaturo, preprečuje strjenje ali smojenje lima ter ga ohrani v dobrem stanju.

Nevarnost požara je zmanjšana, kjer se rabi električne lonce za lim in vsled tega so pristojbine za zavarovanje proti požaru nižje. Lonci za lim se razkazuje v vseh naših prodajalnih.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 14th Street

Podružnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za udobnost občinstva.

124 West 42d St. 362 East 149th St.
151 East 86th St. 555 Tremont Ave.
20 Norfolk St. 15 East 125th St.

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar — Dr. Kern \$5.00
Slovensko angleški slovar 1.00
Slovensko-angleški slovnica 1.50
Nemški slovnica35
Nemško angleški tolmaz50
O lepem vedenju50
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol) 4.00
Angleščina brez slovstva50
Slovenska pravopisna pravila50
Dekletova. Spisal Anton B. Jeglič50
Gospodstvo — Furgaš. Praktična knjiga za naše gospodinjice (Toda vezana) 1.50
Praktični računanje50
Knjiga o lepem vedenju Urbanov, (Toda vezana) 1.00
Mladost, Ant. B. Jeglič 1.00
I. zvezek50
II. zvezek50
Navet: za 250 in dom. Koristna knjiga za vsako hišo 1.00
Pravila na oliko. Dr. J. Dostojan50
Varčna kuharica, za slabe in dobre čase 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.
Udova Leruz, detektivski roman 1.00
Josi Jurčič, 4. zv.: Ovet iz sed. Hči mestnega sodnika itd.75
Josi Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Šta kmečkarskega cesarja itd.75
Josi Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman — Trgomer, tragedija. Dve sliki — Ksaver Meško 1.00
Klubo brezdomno. N. v. za zlato, kar so se sveli itd.50
Patrija, povest iz hrške junake dobe 1.25
Ost od svobodnih solncev, zgodovinska povest, 1. zv. 1.25
Ost od svobodnih solncev, zgodovinska povest, 2. zv. 1.25
Povesti slovenskega ljudstva v poduk in zabavo, Kalan50
Romancija, povest50
Sisto a Sesto, povest iz Abrahama50
Slika in povesti, Ksaver Meško50
Slovenski naj bi, — Naš vsakdanji kruh25
Veselo povesti: Za možem, — V pustni je bla. — Pravda moč bratova50
Vojniški ali poznastvo za kraj, povest50
Oter Zgaga50
Doli z orojcem50
Knjige družbe Sv. Mohorja50
Duhovni boj (3.4 str.)50
Mešja (1. zv.)50
Mešja (2. zv.)50
Zgodovina slov. naroda (6. zv.)50
Zgodovina slov. naroda (8. zv.)50
Mladim srecem (2. zv.)50
Branil K. Meško50
Knjiga za lahkomiselne ljudi, Spisal J. Cankar 1.75
Pet tednov v rakoplovu 2.50
Amerika in Amerikanci 6.00

SPISANJE POVESTI IN ROMANI.
2. zv.: Maron, kršanski deček iz Libanona50
3. zv.: Marijina sestra, povest iz kavkaških gor25
4. zv.: Praški Judek, povest, II. del25
5. zv.: Tri indijske povesti50
6. zv.: Hvaljenec, Zgodovinska povest iz Japonskega50
10. zv.: Zvezd sin, povest iz viede Akbarja Velikega25
11. zv.: Učela in bela vrtnica, povest50
12. zv.: Korejska brata. Črtica iz misijonarja v Koreji50
13. zv.: Eaj in miaga, povest iz Amara50
14. zv.: Priča naravnostnega glavarja, povest iz zgodovine knadsko50
15. zv.: Angeli svetov — Brazilski svet50
16. zv.: Zlatokop, povest50
17. zv.: Prvi svet50
18. zv.: Preganjanje indijskih mlajonarjev50
19. zv.: Mlada marmarja, povest50

SPISI ZA MLADINO.
Bob za voladi seb, pesnice50
Dedek je pravil, pravilica50
'MOLITVENIKI
Skrbi za Pado:50
v usodo vezano 1.50
v pleto vezano50
v namje vezano 1.50
Rajski glasovi:50
v pleto vezano50
v kos. vezano 1.70
v namje vezano 1.50

ZEMLEVEDI.
Zdravstveni orisav50
Zemljevid Slovenije50
Zemljevid Evrope50
Velika stenska mapa 2.50
Zemljevidi: New York, Illinois, Colorado, Kansas, Montana, Minnesota, Wyoming in Alaska50
vzaki po 75
Pennsylvania50
West Virginia50

RAZGLEDNICE:
Zabavne, različne, čust50
Newyorške, različne, čust50
Panorama mesta New York, 25 slik50
Panorama mesta Celje, 21 slik50
cev dolgo50

Z ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:
Štric Tomova Koča50
Sv. Nožburga50
Pravljice za Mladino, 8. Košutnik50
Gozdovnik, (2 zvezka) 1.00
Čvetina Borogradska50
Dostojno vedenje50
Pravljice

